

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Study Guidelines for Developing Budget Management at the Faculty of
Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

พลาพร สุขเมือง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมงานวิจัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประจำปี พ.ศ. 2566

ชื่องานวิจัย	การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ชื่อผู้วิจัย	นางพลาพร สุขเมือง
หน่วยงาน	งานแผนงานและงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีที่วิจัย	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 108 คน และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสถิติ t-test และการทดสอบสถิติ F-test การวิเคราะห์หาความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบประเภทบุคลากรที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน และบุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มุ่งเน้นการวางเชิงรุกให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงาน พัฒนาระบบการอนุมัติให้ชัดเจน โปร่งใส และรวดเร็ว เสริมการบริหารงบประมาณ ที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า บริหารความเสี่ยง ยึดหยุ่นตามสถานการณ์ และมีการควบคุมติดตามอย่างเป็นระบบด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นผลลัพธ์เชิงคุณภาพ

จากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ และความคล่องตัวในการดำเนินงาน เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหาร ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการจัดสรรงบประมาณที่มีความคุ้มค่า โปร่งใส สามารถบรรลุ เป้าหมายขององค์กรได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การบริหารงบประมาณ การพัฒนา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

Research Title	Study Guidelines for Developing Budget Management at the Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Research Name	Mrs. Phalaporn Sukmuang
Institute	Planning and Budgeting Division, Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Research Year	2023

ABSTRACT

This research aimed to : 1) study the level of opinions regarding budget management at the Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi; 2) compare opinions on budget management among personnel of the Faculty, categorized by type of personnel, length of service, and experience in budget-related work; and 3) study the propose guidelines for improving budget management within the Faculty. The study employed a mixed methods approach. The samples were 108 personnel from the Faculty of Technical Education, with an additional five individuals providing qualitative data. The research tools used were questionnaires and interview forms. Statistical methods employed in the quantitative analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (one way ANOVA), and least significant difference (LSD) for pairwise comparisons.

The research results revealed three findings. First and overall, opinions on budget management at the Faculty of Technical Education was rated at a high level. Second, opinions on budget management differed significantly among different types of personnel, while length of service and experience in budget-related work did not lead to significant differences in opinions. Third, the proposed guidelines for developing budget management at the Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi focus on proactive planning aligned with institutional strategies. They emphasize participation from all departments, the development of clear, transparent, and efficient approval processes, and the strengthening of effective budget management. The guidelines prioritize efficient and cost-effective resource

utilization, risk management, flexibility in response to changing circumstances, and systematic monitoring and control through information technology, with an emphasis on qualitative outcomes.

The research findings can be applied as appropriate guidelines for developing budget management, enhancing operational efficiency and flexibility. They also provide important information for administrators in policy formulation and budget allocation planning, ensuring cost-effectiveness, transparency, and the sustainable achievement of organizational goals.

Keyword : budget management, development, faculty of technical education

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุน
ส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ให้ทุนสนับสนุนการพัฒนางานประจำ
สู่งานวิจัย (R2R) ประจำปีงบประมาณ 2566 ตลอดจนผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี ที่ให้การส่งเสริมการทำวิจัยในครั้งนี้

โครงการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณคณบดีคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม ที่ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนได้รับการพัฒนางานวิจัย เพื่อเพิ่มสมรรถนะ
ของผู้ปฏิบัติงานประจำให้มีศักยภาพสู่ความก้าวหน้าตามสายงาน โดยได้รับความกรุณาจาก
ดร.อัครวรา วงษ์รักษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย
ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นางสาวนวรรตน์ นิลดับแก้ว ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลี จัตูรัส รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน คณะบริหารธุรกิจ
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุญศรี อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
เป็นอย่างสูง ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งขอขอบพระคุณ
ผู้เชี่ยวชาญในการอ่านผลงานวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ จุกกัจจกร, รองศาสตราจารย์
ดร.รินรติ ปาปะโน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรภรณ์ เชื้อนวงษ์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น
และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงผลงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และมีส่วน
ช่วยเหลือจนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้
ในการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

พลาพร สุขเมือง

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
1.6 คำจำกัดความในการวิจัย.....	7
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณภาครัฐ.....	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ.....	11
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงบประมาณ.....	28
2.4 บริบทของแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.....	32
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	47
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย.....	49
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	50
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	54
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	54
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	69
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	80
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	80
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	83
5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้.....	93
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	99
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	108
ภาคผนวก ง การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์).....	111
ภาคผนวก จ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	115
ภาคผนวก ฉ การกาคำดัชนีความเชื่อมั่น.....	117
ประวัติผู้วิจัย.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2566.....	34
3.1 ตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเศรษฐกิจ และมอร์แกน.....	48
3.2 ตารางแสดงข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์.....	49
4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยภาพรวม	56
4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ.....	57
4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	59
4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ.....	60
4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตาม งบประมาณ.....	61
4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามประเภทของบุคลากร.....	63
4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามประเภทของบุคลากรรายคู่.....	65
4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามระยะเวลาปฏิบัติงาน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ.....	67
4.11 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.....	68
4.12 ตารางแสดงข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์.....	69
4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ.....	70
4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	72
4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ.....	74
4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ.....	77

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
4.1	แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ.....	79
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	92

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับแนวนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ยุทธศาสตร์ ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ ได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาโดยปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเวลา เกิดความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ มีกลไกและช่องทางให้ประชาชน และภาคเอกชน สามารถตรวจสอบ กระบวนการดำเนินงานงบประมาณได้อย่างโปร่งใสยิ่งขึ้น โดยให้ส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ และงบประมาณเชิงพื้นที่ให้จังหวัด กลุ่มจังหวัด และให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยรับการจัดสรรงบประมาณ ได้โดยรัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ของสำนักงานงบประมาณจากรูปแบบเดิมไปสู่ รูปแบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting: PBB) ซึ่งจะเน้นการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐยึดผลผลิตและผลลัพธ์เป็นหลักต่อการดำเนินงาน จึงมีนโยบายให้ดำเนินการปรับปรุงระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting: SPBB) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการงบประมาณให้แก่กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ โดยสามารถแสดงความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรม ในระดับกรม หรือระดับหน่วยงาน ที่มีหัวหน้าหน่วยงานรับผิดชอบต่อความสำเร็จของผลผลิต (Output) ที่หน่วยงานนั้นรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งผลผลิตดังกล่าวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในข้อตกลงการจัดทำผลผลิต (Service Delivery Agreement: SDA) ที่จัดทำขึ้นระหว่างรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกับหัวหน้าหน่วยปฏิบัติ (ประมุข ตีฉิโต และสุเทพ ลิ้มอรุณ, 2558)

งบประมาณมีบทบาทต่อการบริหารงานขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นอย่างมาก ถือเป็นกลยุทธ์หลักในการบริหาร เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงานขององค์กร และเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะบ่งชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน การวางแผนตลอดจนการควบคุมและตัดสินใจของผู้บริหารในหน่วยงานนั้นว่าจะไปในทิศทางใด ซึ่งจะส่งผล

ให้หน่วยงานต่าง ๆ มีเป้าหมายร่วมกันและมีการประสานงานกันด้วยดี ตลอดจน เป็นการจัดสรร หรือจัดเตรียมทรัพยากรไว้ล่วงหน้าไม่ว่าจะเป็นเรื่องทุน บุคลากร และปัจจัยอื่น ๆ โดยการจัดสรร งบประมาณจะต้องให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน และสอดคล้อง กับแนวนโยบายในการพัฒนาตามกระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคโลกาภิวัตน์ของรัฐบาลเป็นสำคัญ เพราะในการจัดทำแผนงานงบประมาณฝ่ายบริหารจะต้องมีการกำหนด วัตถุประสงค์ขององค์กร ว่ามุ่งไปในทางใดองค์การจึงต้องจัดสรรงบประมาณจะเป็นแบบใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของบทบาทหรือหน้าที่ของงบประมาณนั้นด้วย (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม อ้างถึงใน สมภพ นิมสุข, 2565)

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาไทยอยู่ภายใต้กระแสการปฏิรูประบบการศึกษาและการบริหารจัดการ ภาครัฐที่มุ่งเน้น ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) เป็นสำคัญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในฐานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งได้รับมอบหมาย ให้บริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เองตามกรอบของ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2548 จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงกลไกการบริหาร จัดการภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบการบริหารงบประมาณ ให้มีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ การบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยต้องสอดคล้องกับ นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ รวมถึงสอดคล้องกับหลักการ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance -Based Budgeting) ซึ่งเป็นแนวทางหลักของภาครัฐ และเป็นไปตาม ระเบียบ ว่าด้วยการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และถูกเน้นย้ำใน นโยบายการบริหารงบประมาณ ประจำปีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่กำหนดให้การใช้จ่ายงบประมาณ ของทุกหน่วยงานต้องเกิดความคุ้มค่า และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย อย่างเป็นรูปธรรม (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2566)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปี อันนำไปสู่ แผนการจัดสรรงบประมาณประจำปี การบริหารงบประมาณตามยุทธศาสตร์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะงบประมาณเป็นหัวใจในการขับเคลื่อนการทำงานของทุกองค์กร ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการจัดสรรและบริหารทรัพยากรทางการเงิน ที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วขององค์ความรู้ และเทคโนโลยี ในภาคอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามจากการปฏิบัติงานของผู้วิจัยในงานแผนงานและงบประมาณ พบว่า การบริหารงบประมาณของคณะฯในปัจจุบันยังคงเผชิญกับ ความท้าทายและข้อจำกัด ในการดำเนินงานอย่างเต็มศักยภาพ อาทิ การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารมักเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การอนุมัติงบประมาณ และการวางแผนภาพรวม ให้ความสำคัญกับ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์

ขององค์กร ขณะที่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีบทบาทในเชิงปฏิบัติ จะให้ความสำคัญกับความชัดเจน ความคล่องตัว และการสนับสนุนเชิงงบประมาณในการดำเนินงานของตนเองมากกว่าที่จะดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ขององค์กร ทำให้มีการโอน เปลี่ยนแปลงงบประมาณระหว่างปี เพื่อรองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์มากขึ้น รวมถึงการเบิกจ่ายงบประมาณ การพัฒนาระบบ ตัวชี้วัดผลลัพธ์ทางการเงิน (Financial Outcome Indicators) ที่ชัดเจนและเป็นระบบ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความคล่องตัวในการบริหารงาน และอาจทำให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่เกิดประสิทธิผลสูงสุด ความท้าทายเหล่านี้จึงชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการวิเคราะห์และปรับปรุงแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์กรฯ ให้มีประสิทธิภาพ ยืดหยุ่น และตอบโจทย์เชิงกลยุทธ์อย่างแท้จริง

จากสภาพปัญหาและความท้าทายดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานแผนงานและงบประมาณ เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการ ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นอยู่ และสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณที่เป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณที่เป็นมาตรฐาน และเหมาะสมกับบริบทของคณะ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน อีกทั้งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการจัดสรรงบประมาณที่มีความคุ้มค่า โปร่งใส และสร้างผลกระทบเชิงบวกสูงสุดต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ประเภทบุคลากรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีแตกต่างกัน

1.3.2 บุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีแตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ครอบคลุมการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ
- 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 4) ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4 ด้าน คือ (1) ประเภทบุคลากร (2) ตำแหน่งบริหาร (3) ระยะเวลาปฏิบัติงาน (4) ประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่มตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 146 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 2566. ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2566) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 108 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling

2) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ (1) ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย และบริหารจัดการโดยรวม จำนวน 2 คน (2) หัวหน้าภาควิชาที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณ จำนวน 1 คน (3) หัวหน้าฝ่าย ที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณ จำนวน 1 คน และ (4) หัวหน้างาน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 5 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1) ประเภทบุคลากร

- (1) ผู้บริหาร
- (2) อาจารย์
- (3) เจ้าหน้าที่

1.2) ตำแหน่งบริหาร

- (1) คณบดี
- (2) รองคณบดี
- (3) หัวหน้าภาควิชา/หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน
- (4) อื่นๆ

1.3) ระยะเวลาปฏิบัติงาน

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
- (2) 5 – 10 ปี
- (3) 11 ปี ขึ้นไป

1.4) ประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณ (การของบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การทำโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง)

- (1) เคย
- (2) ไม่เคย

2) **ตัวแปรตาม ได้แก่** การบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 4 ด้าน ดังนี้

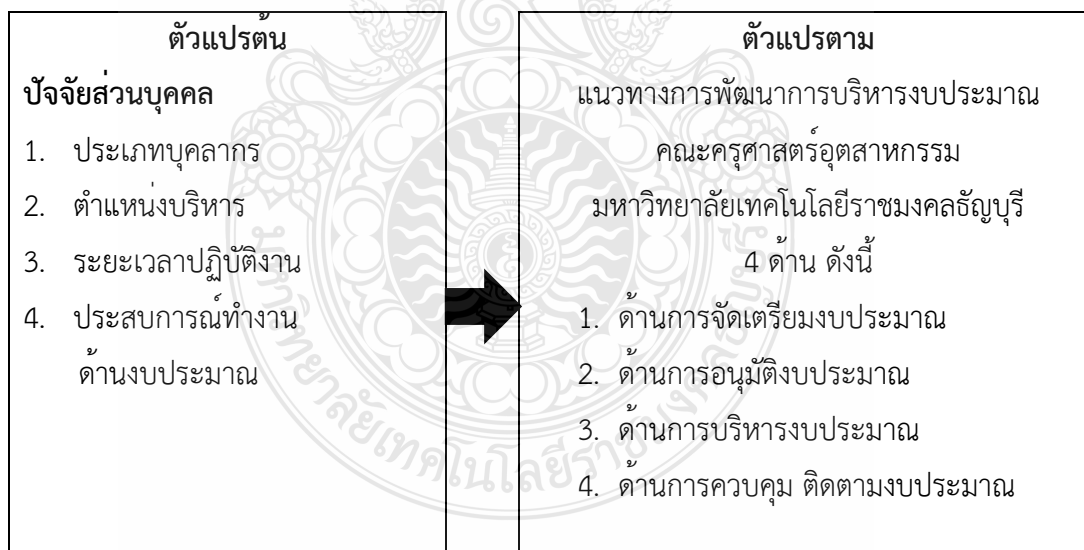
- 2.1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ
- 2.2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ
- 2.3) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 2.4) ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ

1.4.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2566 ตั้งแต่เดือน กันยายน 2566 – ธันวาคม 2567

1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ที่ต้องการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 คำจำกัดความในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำจำกัดความในการวิจัยไว้ดังนี้

1.6.1 **แนวทางการพัฒนา** หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานในการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

1.6.2 **การบริหารงบประมาณ** หมายถึง กระบวนการวางแผน จัดเตรียม จัดสรร อนุมัติ ควบคุม และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ของคณะให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของคณะฯ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดเตรียมงบประมาณ 2) การอนุมัติงบประมาณ 3) การบริหารงบประมาณ 4) การควบคุม ติดตามงบประมาณ ได้แก่

1) **การจัดเตรียมงบประมาณ** หมายถึง การวางแผนงบประมาณ การกำหนดนโยบายในการใช้งบประมาณ ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบประมาณ การทบทวนผลการดำเนินงานด้านงบประมาณในปีที่ผ่านมา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ

2) **การอนุมัติงบประมาณ** หมายถึง ระยะเวลาที่กำหนดในการขออนุมัติงบประมาณ การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของการอนุมัติงบประมาณ การเห็นชอบร่างงบประมาณ และการพิจารณางบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ

3) **การบริหารงบประมาณ** หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณที่มีอยู่ให้เป็นไปตามแผนงานปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้

4) **การควบคุมงบประมาณ** หมายถึง การรายงานแสดงสถานะการเงินเพื่อควบคุมการใช้งบประมาณ การควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด การควบคุมและตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณ การควบคุมการใช้งบประมาณตามสัดส่วนที่กำหนด การควบคุมรายได้และค่าใช้จ่ายงบประมาณ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ

1.7 ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1.7.1 ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ได้ทราบระดับการการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้มีประสิทธิภาพ

1.7.2 ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ทราบผลการเปรียบเทียบกระบวนการบริหาร
งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนก
ตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสพการณ์การทำงาน

1.7.3 ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ สามารถนำผลการวิจัยที่ได้รับมาเป็นข้อมูล
ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณภาครัฐ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงบประมาณ
- 2.4 บริบทของแผนยุทธศาสตร์ ระยะที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณภาครัฐ

การบริหารงบประมาณ (Public Budgeting Management) มิใช่เพียงกระบวนการทาง
บัญชีหรือการจัดทำเอกสารทางการเงินเท่านั้น แต่ถือเป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ
ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษา
ที่มีภารกิจในการผลิตกำลังคนระดับสูง ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณภาครัฐ ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM)

ทฤษฎีการบริหารภาครัฐแนวใหม่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการปฏิรูประบบราชการ
และงบประมาณทั่วโลกในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีหลักการสำคัญคือการนำเทคนิคการบริหาร
จัดการของภาคเอกชนมาปรับใช้กับหน่วยงานรัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency) และความคุ้มค่า
(Value for Money) วรเดช จันทรร (2558) ได้ชี้ให้เห็นว่าแนวคิดนี้มุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้าง
การบริหารให้มีความคล่องตัว (Flexibility) และการให้อิสระแก่ผู้จัดการระดับหน่วยงานในการบริหาร
ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการให้อิสระ
ในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารระดับคณะ อัมพร อารงลักษณ์ (2562) ยังได้ระบุเสริมว่าการบริหาร
งบประมาณภายใต้ NPM ต้องให้ความสำคัญกับความคุ้มค่า (Value for Money) และการสร้าง
ธรรมาภิบาลในการคลัง เพื่อให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างยืดหยุ่นภายใต้
การกำกับดูแลของรัฐ

2.1.2 ระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting: SPBB)

สำนักงานงบประมาณ (2562) กล่าวถึงระบบงบประมาณ SPBB เป็นวิวัฒนาการขั้นสำคัญของระบบงบประมาณไทย ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่าง “แผนงบประมาณ” เข้ากับ “แผนยุทธศาสตร์ชาติ” โดยวางกรอบแนวทางที่เน้นให้หน่วยงานภาครัฐแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงเชิงตรรกะ (Logic Model) ตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้ (Input) กิจกรรม (Activity) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์สุดท้าย (Outcome) ระบบนี้สอดคล้องกับแนวทางของ OECD (2017) ที่เน้นว่าการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพต้องมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (Key Performance Indicators: KPIs) ที่วัดผลได้จริง

2.1.3 ทฤษฎีการงบประมาณแบบส่วนเพิ่ม (Incrementalism Theory)

ทฤษฎีการงบประมาณแบบส่วนเพิ่มเป็นแนวคิดดั้งเดิมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมการจัดทำงานงบประมาณในอดีตจนถึงปัจจุบัน ตามทัศนะของ Wildavsky และ Dake (2018) ซึ่งได้ขยายความแนวคิดดั้งเดิมของ Wildavsky โดยระบุว่ากระบวนการงบประมาณมีลักษณะของการปรับเพิ่มหรือลดจากฐานงบประมาณปีที่ผ่านมาเพียงเล็กน้อย (Small Increments) เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน และรักษาเสถียรภาพทางการเมือง อย่างไรก็ตาม ในบริบทปัจจุบัน ศิริพร จันทิต และคณะ (2564) ชี้ให้เห็นว่าแม้ระบบงบประมาณจะมุ่งสู่ผลงานมากขึ้น แต่แนวคิดแบบส่วนเพิ่มยังคงปรากฏให้เห็นในการจัดสรรงบประมาณระดับท้องถิ่นและหน่วยงาน เนื่องจากข้อจำกัดด้านระเบียบและภาระรายจ่ายผูกพันที่มีมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับหน่วยงานการบริหารงบประมาณที่ยึดติดกับทฤษฎีส่วนเพิ่มอาจส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนา เนื่องจากเครื่องจักรและเทคโนโลยีทางการศึกษาเชิงวิศวกรรมมีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด (Disruptive Technology) การปรับเพิ่มงบประมาณทีละน้อยจึงอาจไม่เพียงพอต่อการจัดหาครุภัณฑ์ที่ทันสมัยได้

2.1.4 ทฤษฎีงบประมาณฐานศูนย์ (Zero-Based Budgeting: ZBB)

กาสิโน กาศาร์ และคณะ (2566) ได้วิเคราะห์ว่า ในสถานะที่ทรัพยากรมีจำกัด แนวคิดงบประมาณฐานศูนย์ (ZBB) เป็นแนวคิดที่ให้ทุกหน่วยงานเริ่มพิจารณาความจำเป็นของโครงการใหม่ทั้งหมดจากฐานศูนย์โดยไม่ยึดติดกับฐานเดิม เพื่อกำจัดโครงการที่ไม่ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ สำหรับหน่วยงาน ต้องใช้ลงทุนในวัสดุฝึกหัด และเครื่องจักรสูง แนวคิดนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถประเมินความคุ้มค่าของแต่ละสาขาวิชาและจัดสรรงบประมาณไปยังห้องปฏิบัติการที่มีความสำคัญลำดับสูงได้อย่างเหมาะสม

2.1.5 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการศึกษา (Cost-Effectiveness Analysis: CEA)

เนื่องจากการจัดการศึกษาเชิงช่างมีต้นทุนสูงกว่าการศึกษานานมนุษยศาสตร์ Levin และ McEwan (2001) จึงเสนอว่าควรใช้การวิเคราะห์ความคุ้มค่า (CEA) เป็นเกณฑ์

ในการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากร โดยเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เป็นตัวเงินกับผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลผลิตทางการศึกษา (Educational Outcomes) เช่น ทักษะฝีมือแรงงาน หรืออัตราการได้งานทำ ซึ่งมีความเหมาะสมกว่าการวิเคราะห์ผลประโยชน์เป็นตัวเงิน (Cost-Benefit Analysis) ในระบบการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพมนุษย์เป็นหลัก

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณภาครัฐในภาพรวมมุ่งเน้นการจัดสรรทรัพยากรตามระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ที่เชื่อมโยงงบประมาณเข้ากับผลลัพธ์สุดท้ายตามตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีฐานคิดจาก การบริหารภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ที่ให้อิสระในการจัดการเพื่อความคุ้มค่าและความโปร่งใส ควบคู่กับการใช้ ทฤษฎีการงบประมาณแบบส่วนเพิ่ม (Incrementalism) เพื่อรักษาเสถียรภาพ หรือ งบประมาณฐานศูนย์ (ZBB) ทั้งนี้ต้องอาศัย การวิเคราะห์ความคุ้มค่า (CEA) เพื่อเปรียบเทียบต้นทุน กับผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานที่วัดเป็นตัวเงินได้ยาก เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตลอดทั้งวงจรการวางแผน การอนุมัติ การบริหาร และการประเมินผล

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

ทฤษฎีการบริหารงบประมาณ (Budgeting Theory) คือกรอบแนวคิดและหลักการที่อธิบายกระบวนการวางแผน จัดสรร ควบคุม และประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการเงินขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การใช้จ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างเหมาะสม ช่วยกำหนดหลักการพื้นฐานในการจัดทำงบประมาณ เช่น การคาดการณ์รายรับ-รายจ่าย การกำหนดลำดับความสำคัญของโครงการ การใช้เครื่องมือวัดผลลัพธ์ ตลอดจนการควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามกรอบที่กำหนด เป็นเข็มทิศสำคัญสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านการเงิน เพื่อให้การดำเนินงานอยู่ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดและสอดคล้องกับสถานะแวดล้อม ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบาย เป็นรากฐานของระบบงบประมาณในภาครัฐ โดยทฤษฎีการบริหารงบประมาณแผ่นดินของ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ อ่างใน สันต์ทัศน์ เพ็ญจันทร์ (2565) กล่าวไว้ดังนี้

- 1) หลักคาดการณ์ไกล (Foresight) หน่วยงานราชการในจะต้องทำงาน และต้องใช้เงินเพื่อการนั้นเท่าไรจะต้องคิดและคาดคะเนไว้ล่วงหน้า รายได้ก็ต้องคาดคะเนไว้ล่วงหน้าเช่นเดียวกัน
- 2) หลักประชาธิปไตย (Democracy) เงินได้ของรัฐบาลเกิดจากเงินของราษฎรสมควรที่จะต้องรู้และเห็นชอบทั้งรายได้และรายจ่าย จึงต้องได้รับอนุมัติจากรัฐสภาก่อน
- 3) หลักดุลยภาพ (Balance) บางปีรายได้ไม่น้อยกว่ารายจ่าย หรือขาดดุล บางปีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้ หรือเกินดุล เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดหนี้สินล้นพ้นตัว

4) หลักสารัตถประโยชน์ (Utility) ใช้จ่ายอย่างไรจึงจะเป็นประโยชน์จริงๆแก่ประเทศ โดยจะต้องมีรายจ่ายลงทุนให้มากพอ และเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับรายได้ประจำ

5) หลักยุติธรรม (Equity) มีศีลธรรมและความชอบธรรมทั้งรายจ่ายและรายได้

6) หลักสมรรถภาพ (Efficiency) จะต้องมีการควบคุมงบประมาณทั้งรายได้และรายจ่าย โดยกระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณมีหน้าที่และส่งเสริมให้เกิดสมรรถภาพขึ้น

2.2.1 ความหมายของงบประมาณและการบริหารงบประมาณ

สายบัว กล้วยดี (2556) ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน งานและโครงการที่ได้รับ อนุมัติงบประมาณ หลังจากงบประมาณได้รับการอนุมัติแล้ว กิจกรรมก็จะแจกจ่ายงบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติไปยังหัวหน้าหน่วยงานทุกหน่วยงานเพื่อนำไปปฏิบัติในส่วนที่ตนรับผิดชอบ

บุญยวีร์ พัฒนธกิตติโชค (2559) ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดการระบบการใช้จ่ายงบประมาณให้บรรลุเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ที่หน่วยงาน ได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังต้องแสวงหาแหล่งเงินทุน การจัดสรรเงินทุนและ ตัดสินใจในนโยบายการเงิน อย่างมีเหตุผลและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการและองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560) ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารและหน่วยงาน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการอย่างมีระบบ ในการใช้จ่ายเงินหรือก่อนนี้ผู้กผันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

พรชัย เทพปัญญา (2561) ได้กล่าวว่า งบประมาณของภาครัฐ หมายถึง เงินที่รัฐ จัดสรรไว้เพื่อใช้ดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และภารกิจต่าง ๆ ของประเทศ โดยเน้นระบบ งบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ต้องเป็นงบประมาณที่เชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ ผลลัพธ์เข้าด้วยกันการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ ประกอบด้วยการทำงาน 3 ขั้นตอนคือ

- 1) การจัดทำงบประมาณ
- 2) การอนุมัติงบประมาณ
- 3) การบริหารงบประมาณ

ชนัญญา ศิริมา (2564) ได้กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง เป็นแผนงานที่จัดทำขึ้น เป็นแบบแผนมีลายลักษณ์อักษร และแสดงออกมาในรูปแบบของแผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ที่มีการประมาณค่าใช้จ่ายล่วงหน้าไว้โดยมีระยะเวลาการใช้จ่ายที่แน่นอน คือ 1 ปี เรียกว่า ปีงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการจัดสรรบริหารทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน ที่วางไว้

สิทธิเดช ศรีสุวรรณ (2554) อ้างถึงใน บังอร ทองดี (2557) กล่าวว่า “งบประมาณ” คือ แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดง ออกมาในรูปตัวเงิน แสดงโดยการดำเนินงานทั้งหมด ในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการคาด ประเมินการให้บริการ กิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน การดำเนินการให้บรรลุตามแผนเบ็ดเสร็จย่อ มประกอบด้วย การกระทำ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) การเตรียมงบประมาณ (Budget Preparation)
- 2) การอนุมัติงบประมาณ (Budget Approval)
- 3) การบริหารงบประมาณ (Budget Execution)

สมภพ ฉิมสุข (2565) ได้กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง การวางแผนที่คาดว่าจะต้องจ่ายโดยการคิดไว้ล่วงหน้าและแสดงข้อมูลออกมาเป็นตัวเลข แสดงออกมาในรูปของตัวเงิน และรูปโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึง การกะประมาณการบริหารกิจกรรม/โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากร ที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผน ภายในองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ในอนาคตในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

สุนิดา เกียรติวัฒนวิศาล (2565) กล่าวว่า งบประมาณคือ แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดง ออกมาในรูปของตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่งแผนนี้จะรวมถึง การประมาณ บริหารกิจกรรม โครงการ และการใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานขององค์กร เกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมทางการเงิน การจัดสรรเงินงบประมาณที่ได้จากแหล่ง เงินทุนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินที่ทางรัฐจัดให้หรือเป็นงบประมาณที่ ได้รับการจัดสรร จาก องค์กรเอกชนหรือการบริหารจากแหล่งอื่น ๆ สถานศึกษาจะต้องมีการ บริหารจัดการ อย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามระเบียบและวิธีการและมีการดำเนินการอย่าง โปร่งใสสามารถตรวจสอบ ได้มีการนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อบรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนด

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงบประมาณ

อุไร สัมเกลี้ยง (2562) กล่าวว่า งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ ต่อการบริหาร หน่วยงานสามารถนำเอางบประมาณมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงาน ให้เจริญก้าวหน้า ความสำคัญและประโยชน์งบประมาณ มีดังนี้

- 1) ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงาน ตามแผนงานและกำลังเงินที่มีอยู่ โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงาน ที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง

2) ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานจัดทำงบประมาณการใช้จ่ายเงินอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงานและสังคม โดยหน่วยงานต้องพยายามใช้จ่าย และจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพไปสู่โครงการที่จำเป็น เป็นการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของหน่วยงาน

3) เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรหรืองบประมาณของหน่วยงานมีจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายงบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรหรือใช้จ่ายเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนการใช้ และจัดสรรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้าน และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายทรัพยากรนั้น ๆ ด้วยเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4) เป็นเครื่องมือกระจายทรัพยากร และเงินงบประมาณที่เป็นธรรม งบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรมไปสู่จุดที่มีความจำเป็น และทั่วถึงที่จะทำให้หน่วยงานนั้นสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมภพ ฉิมสุข (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงบประมาณ คือ เป็นเครื่องมือในการบริหาร โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้เพื่อป้องกันการรั่วไหล และปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพได้ประโยชน์สูงสุด เป็นเครื่องมือก่อให้เกิดการพัฒนา และเครื่องมือประชาสัมพันธ์งาน และผลงานที่รัฐบาลดำเนินการให้แก่ผู้ใช้บริการเข้าใจถึงกระบวนการ และความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

ซูบรี ม่วงกุง (2558) ให้ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กรครอบคลุมกลุ่มงานทั้งหมด ทั้งงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงบประมาณ และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารต้องบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ความโปร่งใส จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการวางแผนในการใช้ และจัดสรรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้าน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

บุญยวีร์ พัฒนธกิตติโชค (2559) ให้ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณในการบริหารโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จ โดยยึดหลักความโปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า งบประมาณใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงานตามแผนงาน ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงานเป็นเครื่องมือที่ใช้ควบคุมเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือที่กระจายทรัพยากรและเงินงบประมาณ

ที่เป็นธรรม เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานของหน่วยงาน เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานเนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมทั้งหมดของแผนงานและงานที่จะดำเนินการ

2.2.3 กระบวนการบริหารงบประมาณ

พรจันท์ พงศ์ศักดิ์กุล (2550) อ้างถึงใน นันทนา ศรีชัยมูล (2559) กล่าวถึงกระบวนการงบประมาณ มีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) **การจัดทำงบประมาณ** หมายถึง การจัดทำแผนทางการศึกษา การคำนวณรายจ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผน และการคาดคะเนรายได้จากแหล่งต่างๆ ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผน การจัดทำงบประมาณมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ

1.1) การกำหนดแนวทางจัดทำงบประมาณ เป็นการกำหนดขอบเขต ทิศทางในการจัดทำงบประมาณ คือ การกำหนดนโยบายงบประมาณ เป็นการชี้แนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ โดยบอกให้ทราบว่าต้องการให้ทำอะไร เน้นสิ่งใด ส่งเสริมเรื่องใด หรือเสนอมาตรการที่เหมาะสมประกอบไปด้วย โดยการจัดลำดับความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น กำหนดแนวทางเกี่ยวกับสัดส่วนของการใช้งบประมาณตามภารกิจ ขั้วพัฒนา และงบสำรองจ่าย การกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการคำนวณค่าใช้จ่าย การกำหนดวิธีการที่ให้ผู้บริหารสามารถโอนย้ายรายการงบประมาณได้ในกรณีจำเป็น เพื่อให้ผู้บริหารมีความคล่องตัวในการแก้ปัญหา การกำหนดวงเงินสำรองจ่าย กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในกระบวนการงบประมาณทั้งในและนอกสถานศึกษาการกำหนดนโยบายงบประมาณ ควรดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดจุดเน้นทิศทางในการจัดทำงบประมาณให้ชัดเจนและให้ครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ

(2) นโยบายงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาต้องสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรกำหนดเวลาที่จะแจ้งนโยบายงบประมาณประจำปีให้หน่วยงานทราบ และให้มีเวลามากพอที่จะจัดทำงบประมาณของหน่วยงาน

(3) สื่อสารนโยบายงบประมาณของสถาบันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับโดยเฉพาะหัวหน้าโครงการและหัวหน้ากิจกรรมสำคัญ

1.2) การจัดทำปฏิทินงบประมาณ เป็นการจัดทำใบแจ้งกำหนดเวลาในการจัดทำงบประมาณ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับช่วงเวลา และกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณตั้งแต่ต้นจนจบ การจัดทำปฏิทินงบประมาณควรดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดทำปฏิทินกระบวนการจัดงบประมาณ โดยกำหนดเวลา และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการประเมินผลงบประมาณ

(2) ดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิทิน

(3) มีการเผยแพร่ปฏิทินให้ทุกคนรับทราบ

(4) กำหนดกิจกรรมและเวลาให้เหมาะสม

(5) กำหนดผู้รับผิดชอบ และผู้มีส่วนร่วมแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน เพื่อทุกคนจะได้เตรียมข้อมูลและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ

1.3) การทบทวนแผนระยะยาว หลักการจัดทำงบประมาณมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่าฐานของสามเหลี่ยม คือ แผนงานทางการศึกษา ซึ่งเป็นการวางแผนเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ด้านข้างอีกด้านหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่จะสนับสนุนแผนงาน และอีกด้านหนึ่ง คือแผนรายได้ (วิธีการหาเงินที่ต้องการใช้) สามเหลี่ยมนี้ชี้ให้เห็นว่า แผนการศึกษาจะเป็นตัวชี้วัดงบประมาณที่ใช้จ่าย ดังนั้น การจัดทำงบประมาณจะเริ่มที่การจัดทำแผนการศึกษา เนื่องจากงานด้านการศึกษาเป็นงานที่ต่อเนื่อง ไม่สามารถเก็บผลได้ทันทีทันใดภายในปีเดียว ดังนั้น การวางแผนการศึกษา จึงมี 2 ประเภท คือ แผนระยะยาว 5 ปี และแผนระยะสั้น 1 ปี การวางแผนระยะยาวเป็นแผนที่มีระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป เป็นแผนที่เขียนกว้างๆ เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร แผนระยะยาวที่องค์กรต่างๆ จัดทำอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน คือ แผนกลยุทธ์และแผนงบประมาณ ระยะปานกลาง ดังนั้นในการจัดทำงบประมาณประจำปีต้องมีการทบทวนแผนระยะยาว ดังนี้

(1) การทบทวนแผนกลยุทธ์ แผนกลยุทธ์ เป็นแผนระยะยาวที่ปรับตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงเหมาะที่จะใช้กับสถานศึกษาที่เป็นองค์กรเปิด แผนกลยุทธ์เป็นแผนที่กำหนดทิศทางขององค์กร และแสดงภาพรวมขององค์กรทั้งหมด ในการทำงานงบประมาณแต่ละปีจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายประจำปี โดยนำกลยุทธ์ในแผนกลยุทธ์มาจัดลำดับความสำคัญ ดังนั้นจึงต้องทบทวนแผนกลยุทธ์ทุกปีก่อนการทำงานงบประมาณประจำปี

(2) การทบทวนแผนงบประมาณระยะปานกลาง เป็นแผนที่กำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายในช่วง 3 - 5 ปี ข้างหน้า ที่เป็นแผนที่ปรับหมุนไปข้างหน้าอีก 1 ปี (Rolling Plan) เมื่อได้รับงบประมาณปีปัจจุบัน โดยปรับตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และสถานการณ์ข้อมูลที่ได้จากแผนกลยุทธ์ จะนำมาจัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลาง ทำให้สามารถวางแผนให้สอดคล้องกับงบประมาณ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่กำหนดจากหน่วยงานระดับบน (Top-down) ได้แก่ กลยุทธ์ และแนวทางดำเนินงาน กรอบวงเงิน และเป้าหมายผลการปฏิบัติงาน

● ส่วนที่กำหนดจากหน่วยงานระดับล่าง (Bottom up) ได้แก่ การจัดทำแผนงาน/โครงการ ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องนโยบาย เป้าหมาย และวงเงินที่ได้รับจัดสรร การจัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลางของสถาบันอุดมศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำงบประมาณรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณล่วงหน้า 3 ปี การประมาณการรายได้จากเงินงบประมาณควรเริ่มจากการประมาณการจำนวนนักศึกษา แล้วคูณด้วยค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ได้รับการจัดสรร ส่วนการประมาณการรายได้จากเงินนอกงบประมาณ ให้วิเคราะห์รายได้จากแหล่งต่าง ๆ ย้อนหลัง 3 - 5 ปี และใช้เป็นฐานในการประมาณรายได้ในอนาคต 3 ปี ข้างหน้า

2. จัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า 3 ปี

3. กำหนดเป้าหมายผลผลิตผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์

3 ปีล่วงหน้า

4. จัดทำกรอบรายได้ให้สอดคล้องกับกรอบรายจ่าย โดยใช้ข้อมูลจากการประมาณการรายได้ล่วงหน้า 3 ปี

5. จัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลางให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ

6. มีการปรับกรอบของเงินในแผนงบประมาณระยะปานกลางให้เป็นปัจจุบันทุกปี

7. วางแผนงบประมาณระยะปานกลางให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ

8. มีการทบทวนโครงการ เป้าหมายผลผลิต ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การจัดสรรงบประมาณประจำปี

9. เชื่อมโยงนโยบาย แผนและงบประมาณ ไว้ในแผนงบประมาณระยะปานกลาง

10. ปรับปรุงแผนงบประมาณระยะปานกลางทุกปี เพื่อให้การจัดทำงบประมาณครอบคลุม 3 ปีงบประมาณล่วงหน้า (Rolling Plan)

1.4) การจัดทำแผนระยะสั้น หรือเรียกว่า แผนปฏิบัติการ เป็นแผนที่มีระยะเวลา 1 ปีแต่ทยอยมาจากแผนระยะยาว มีการกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้นที่ชัดเจน และกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการ แผนปฏิบัติการเป็นการนำแผนกลยุทธ์มาดำเนินการเป็นรายปีตามปีงบประมาณ เป็นแผนที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายระยะสั้น ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวในแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนในการทำแผนปฏิบัติการ มีดังนี้

(1) จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้นที่จะให้บรรลุใน 1 ปี โดยแปลงจุดมุ่งหมายระยะยาวในแผนกลยุทธ์ให้มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการโดยการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่ปฏิบัติ
- (3) กำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุให้ชัดเจน
- (4) จัดทำโครงการ/กิจกรรม รองรับวัตถุประสงค์ให้ครบถ้วน
- (5) กำหนดงบประมาณที่สอดคล้องกับนโยบายงบประมาณและลำดับ

ความสำคัญ

- (6) กำหนดเวลาในการดำเนินกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ให้ชัดเจน
- (7) กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรม งาน/โครงการ

1.5) การประมาณการรายรับรายจ่าย การจัดทำงบประมาณจะต้องมีการทำแผนทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว การจัดทำแผนระยะยาว คือ แผนกลยุทธ์ และแผนงบประมาณระยะกลาง และแผนระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการ ดังนั้น จึงต้องมีการประมาณการรายรับและรายจ่าย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) การประมาณการรายได้จากเงินงบประมาณ ซึ่งสถานศึกษาจะได้รับจัดสรรเป็นรายหัว ดังนั้น จึงต้องคาดคะเนนักเรียนแล้วคูณด้วยค่าใช้จ่ายรายหัว จะเป็นงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับ

(2) การประมาณรายได้จากเงินนอกงบประมาณ ได้แก่ เงินค่าเรียนพิเศษที่เก็บจากผู้เรียน เงินบริจาค ฯลฯ โดยศึกษาข้อมูลจากปีที่ผ่านมา ควรมีการนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ในปีที่ผ่านมา ปีปัจจุบันและคาดคะเนปีที่จะมาถึง

(3) การประมาณการรายจ่าย เป็นการประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ เมื่อประมาณการค่าใช้จ่ายเสร็จจะต้องสรุปจำแนกประเภท เช่น จำแนกตามหมวดรายจ่าย จำแนกตามแผนงาน การจำแนกประเภทรายจ่ายจะเป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการจัดทำโครงการ และบริหารงานของสถานศึกษา ในการนำเสนอข้อมูลค่าใช้จ่าย ควรมีข้อมูลค่าใช้จ่ายปีที่ผ่านมา ปีปัจจุบัน และปีงบประมาณที่จะมาถึง

2) การอนุมัติงบประมาณ

การพิจารณางบประมาณ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณางบประมาณของสถานศึกษา โดยพิจารณารายรับ-รายจ่าย และรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี การประชุมพิจารณางบประมาณควรดำเนินการ ดังนี้

2.1) ส่งเอกสารงบประมาณให้กรรมการสถานศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อจะได้มีเวลาศึกษาทำความเข้าใจงบประมาณของหน่วยงาน พร้อมทั้งเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับงบประมาณของหน่วยงาน

2.2) สนับสนุนและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

2.3) พิจารณาปรับเปลี่ยนแผนงบประมาณที่เสนอโดยใช้เหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสม พิจารณาโดยยึดนโยบายและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากจะพิจารณาภาพรวมของงบประมาณทั้งหมดแล้ว ควรพิจารณาแผนงาน โครงการที่นำเสนอ มาว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนหรือไม่ หากเห็นว่าไม่มีประโยชน์ก็ควรระงับหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โครงการเพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุด

2.4) ในการพิจารณางบประมาณควรมีข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน

2.5) พิจารณางบประมาณยึดนโยบายและจุดมุ่งหมายของแผนปฏิบัติการเป็นหลัก

2.6) จัดตั้งอนุกรรมการพิจารณารายละเอียดของงบประมาณในประเด็น ที่คณะกรรมการพิจารณาไม่มีความรู้และประสบการณ์น้อย

2.7) มีการจัดประชุมทั่วไปเพื่อให้บุคลากรได้ให้ข้อมูลและเสนอความคิดเห็น ก่อนนำเสนองบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

การจัดทำเอกสารงบประมาณ เป็นการจัดทำเอกสารที่แสดงสาระสำคัญของงบประมาณและการเผยแพร่เอกสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนได้รับรู้เกี่ยวกับงบประมาณ ที่ได้อนุมัติเอกสารงบประมาณ ควรมีสาระประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ คือ

(1) แผนทางการศึกษา ซึ่งนำเสนอภาพรวมของแผนและโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดทำ

(2) แผนค่าใช้จ่าย เป็นการแสดงรายการใช้จ่ายตามแผนทางการศึกษา เป็นจำนวนเงิน ทำให้มองเห็นงบประมาณที่จะใช้ในปีต่อไป

(3) แผนรายได้ เป็นการวิเคราะห์แยกแยะรายได้จากแหล่งต่างๆ ของหน่วยงาน

3) **การบริหารงบประมาณ** คือ กระบวนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ตามแผนที่ได้รับอนุมัติ เมื่องบประมาณได้รับการอนุมัติแล้ว เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องใช้งบประมาณตามที่ได้รับอนุมัติ โดยมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ

3.1) การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นการควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนที่ได้รับอนุมัติ โดนควรดำเนินการดังนี้

- (1) มีระบบการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณต่อผู้บริหารเป็นระยะๆ เช่น รายเดือน รายไตรมาส รายสัปดาห์
- (2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/บุคคลติดตามการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน
- (3) เบิกจ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
- (4) มีการเปรียบเทียบรายรับ-รายจ่ายที่ประมาณการไว้กับที่รับจริงและที่ใช้จ่ายจริง
- (5) มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายเดือน/รายไตรมาส
- (6) จัดงบประมาณจากเงินนอกงบประมาณไว้สำรองจ่ายหากได้รับเงินประจำงวดจากงบประมาณล่าช้า

3.2) การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เนื่องจากการจัดทำแผนงบประมาณ มีการจัดทำล่วงหน้าเป็นเวลานาน เมื่อนำงบประมาณไปสู่การปฏิบัติบางครั้งมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เช่น เปลี่ยนจากงบซื้อวัสดุการเรียนการสอน จากที่ได้รับอนุมัติไว้เดิมไปเป็นค่าซ่อมแซมอาคาร แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงงบประมาณเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นที่ยอมรับได้ในการบริหารงบประมาณ แต่ไม่ควรให้เกิดขึ้นมากเกินไปเพราะเป็นการชี้ว่าการจัดทำแผนงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ และหากปล่อยให้มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณมาก ทำให้มีการจัดตั้งงบประมาณมากเกินไปจริง การเปลี่ยนแปลงงบประมาณเป็นการปรับการใช้งบประมาณในแผนปฏิบัติการ ควรดำเนินการ ดังนี้

- (1) มีการปรับเปลี่ยนการใช้จ่ายงบประมาณในแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่
- (2) มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ สิ่งที่สำคัญที่ต้องคำนึงในการเปลี่ยนแปลง คือ ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลง เช่น กำหนดวงเงินที่หน่วยงานสามารถเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้เอง หากเกินวงเงินนี้ จะต้องนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงรายการที่อยู่ในหมวดเดียวกันได้ หากข้ามหมวดต้องเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา
- (3) มีการรายงานผลการเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการสถานศึกษา
- (4) มีการแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้บุคลากรในสถานศึกษาทราบ

(5) ควบคุมไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงบประมาณมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

(6) การเปลี่ยนแปลงงบประมาณแต่ละครั้งต้องมีเหตุผล ความจำเป็น และมีความเหมาะสม

(7) มีการนำเสนอปรับเปลี่ยนรายรับ – รายจ่ายต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

3.3) การจัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การทำข้อตกลงระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบงบประมาณของกรมเกี่ยวกับการนำส่งผลผลิตที่ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากกรม การทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่จะเข้าไปควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นการควบคุมก่อนการใช้งบประมาณโดยมุ่งเน้นให้มีความรับผิดชอบต่อผลงานการจัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงานควรดำเนินการดังนี้

(1) จัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยงานมีความตระหนักในความรับผิดชอบต่อผลการใช้จ่ายงบประมาณ

(2) ข้อตกลงผลการปฏิบัติงานควรกำหนดสิ่งจูงใจทางบวก ที่จูงใจให้หน่วยงานใช้จ่ายงบประมาณให้บรรลุเป้าหมาย

(3) ข้อตกลงผลการปฏิบัติงานควรกำหนดผลทางลบที่จะเกิดขึ้นหากไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณให้บรรลุเป้าหมายตามข้อตกลง ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้หน่วยงานใช้งบประมาณอย่างรอบคอบโดยยึดเป้าหมายในข้อตกลงเป็นหลัก

(4) ข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน ควรระบุข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

4) การประเมินผลงบประมาณ การประเมินผลงบประมาณเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการงบประมาณเป็นขั้นตอนที่จะตรวจสอบว่า งบประมาณที่ใช้ไปได้นำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการหรือไม่ การประเมินผลงบประมาณมี 2 ขั้นตอน คือ

4.1) การประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่า หน่วยงานได้ใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่

(1) การประเมินประสิทธิผลของการใช้จ่ายงบประมาณเป็นการตรวจสอบว่า ได้ใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดผลผลิต และผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ ประสิทธิภาพเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับวัตถุประสงค์ ถ้าผลผลิตที่ผลิตออกไปนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์มากเท่าใดก็แสดงถึงประสิทธิผลมากเท่านั้น การประเมินผลงบประมาณควรเน้นที่ผลผลิต และผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนั้น ควรควบคุมประสิทธิผลโดยเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ การประเมินประสิทธิผลควรดำเนินการ ดังนี้

- กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์การใช้จ่ายงบประมาณ
- กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องการ
- จัดทำตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์
- กำหนดเป้าหมายของผลผลิต ผลลัพธ์
- สร้างตัวชี้วัด ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

และวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ

- นิยามตัวชี้วัดให้ชัดเจน และเข้าใจง่าย
- เผยแพร่ตัวชี้วัดให้เป็นที่ยอมรับ
- นำผลการประเมิน ไปใช้ในการทำงานงบประมาณต่อไป
- ประเมินผลผลิต-ผลลัพธ์ตามปีการศึกษา โดยระบุแหล่งบ

งบประมาณ ตามปีงบประมาณ

(2) การประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นความมุ่งหวังที่จะได้ผลผลิต โดยใช้ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเป็นการประเมินว่ามีการใช้ปัจจัยอย่างประหยัดเพียงใดในการผลิตผลผลิต หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณเป็นหน่วยงานที่สามารถใช้งบประมาณได้น้อยกว่าในการสร้างผลผลิตอย่างเดียวกันหรือสร้างผลผลิตที่ดีกว่า โดยใช้งบประมาณเท่ากัน ตัวชี้วัดประสิทธิภาพคือ การคำนวณต้นทุนต่อหน่วย การประเมินประสิทธิภาพควรดำเนินการดังนี้

- คำนวณต้นทุนผลผลิตที่สำคัญ
- เปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยกับหน่วยงานระดับเดียวกัน
- ใช้ต้นทุนต่อหน่วยในการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ

4.2) การรายงานผล เป็นการนำเสนอผลการประเมินต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การรายงานทำให้เกิดความโปร่งใส และเป็นการแสดงความรับผิดชอบในการใช้งบประมาณของหน่วยงาน การรายงานผลต้องนำเสนอข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้อ่านรายงาน การจัดทำรายงานควรนำเสนอใน 2 เรื่อง

(1) การรายงานทางการเงิน เป็นการรายงานข้อมูลแหล่งงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ

(2) การรายงานผลการดำเนินงาน เป็นการรายงานผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมขององค์กรรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ใช้ข้อมูลนี้ จะสรุปรายละเอียดของผลผลิต ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งข้อมูลเปรียบเทียบการประเมินผลแผนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรืออาจเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงาน การรายงานผลการประเมินการใช้จ่ายควรดำเนินการดังนี้

- รายงานข้อมูลรายรับ – รายจ่าย ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ
- รายงานผลโดยเชื่อมโยงงบประมาณกับผลผลิต และผลลัพธ์

ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณ

- รายงานผลโดยเปรียบเทียบแผนที่วางไว้
- รายงานเกี่ยวกับต้นทุน ผลผลิตที่สำคัญ

วินัย น้อยเอี่ยม (2557) ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก มีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1) การจัดทำงบประมาณ เป็นขั้นตอนของการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแนวทางการจัดทำงบประมาณ การจัดทำแผนการศึกษา และการประมาณการรายรับ - รายจ่าย

2) การอนุมัติงบประมาณ เป็นขั้นตอนของการพิจารณางบประมาณ การจัดทำเอกสารงบประมาณ และการนำเสนอเอกสารงบประมาณที่ได้รับอนุมัติต่อบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3) การบริหารงบประมาณ เป็นขั้นตอนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน

4) การประเมินผลงบประมาณเป็นขั้นตอนของการตรวจสอบว่าได้ใช้จ่ายงบประมาณให้ส่วนรวมในกระบวนการแต่ละขั้นตอนจะทำให้การจัดทำและบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของบุคลากร นำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ไตรรัตน์ โภคพลกรณ์ (2556) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการบริหารงบประมาณใช้ระบบและวิธีการจัดการงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งระบบการบริหารงบประมาณแบบนี้จะต้องมีตัวบ่งชี้ หรือการกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ เพื่อจะได้ใช้วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ การบริหารงบประมาณโดยหลักจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดเตรียมงบประมาณ 2) การอนุมัติงบประมาณ 3) การบริหารงบประมาณ 4) การควบคุมงบประมาณ

1) การจัดเตรียมงบประมาณ (Budget Preparation)

เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการงบประมาณ ซึ่งฝ่ายบริหาร คือ รัฐบาลมีหน้าที่ในการเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อพิจารณาอนุมัติในทางปฏิบัติ ผู้มีบทบาทในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายโดยตรง ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐผู้ใช้งบประมาณ และสำนักงานงบประมาณ สำนักงานงบประมาณมีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์คำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ และจัดทำ

เป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และเสนอต่อรัฐสภาต่อไป

2) การอนุมัติงบประมาณ (Budget Adoption)

การอนุมัติงบประมาณ หมายถึง การพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พร้อมทั้งเอกสารประกอบงบประมาณซึ่งฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติ หรือ รัฐสภา ซึ่งประกอบด้วย 2 สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา โดยร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรก่อน 3 วาระ แล้วจึงเสนอวุฒิสภาพิจารณาก่อนนำทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้ เป็นกฎหมายต่อไป

กระบวนการอนุมัติงบประมาณจะเริ่มขึ้นภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านการพิจารณาโดยคณะรัฐมนตรีแล้ว สำนักงานงบประมาณจะเตรียมเอกสารงบประมาณเพื่อนำนายกรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา ซึ่งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย 3 วาระ

วาระที่ 1 เป็นการพิจารณารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีรวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

วาระที่ 2 เป็นการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการ และการพิจารณาเต็มสภาเรียงตามมาตรา

วาระที่ 3 เป็นการพิจารณาอนุมัติ และประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

วุฒิสภาจะดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเช่นเดียวกัน และต้องพิจารณาให้ความ “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ให้แล้วเสร็จภายใน 20 วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มาถึงวุฒิสภา ทั้งนี้เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ หากวุฒิสภาไม่สามารถพิจารณาให้เสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้น หากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้รับการเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้วนายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขึ้นทูลเกล้าถวายเพื่อ พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

3) การบริหารงบประมาณ (Budget Execution)

เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกาศเป็นกฎหมายใช้บังคับแล้วส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ใช้งบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายจะต้องวางแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ผลผลิต/ โครงการ ตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งการบริหารงบประมาณเกี่ยวข้องกับการอนุมัติจัดสรรงบประมาณ การโอนเปลี่ยนแปลงรายการ และการกันเงินเหลือปี

4) การติดตามประเมินผลงบประมาณ (Budget Monitoring & Evaluation)

การติดตามประเมินผลงบประมาณจะรวมถึงขั้นตอนการควบคุมติดตามการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง ผลผลิต / โครงการ ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผ่านมา

ศุภกิจ ภูโอบ (2560) ได้กล่าวว่า การบริหารด้านงานงบประมาณ หมายถึง ขอบข่ายของงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้กับผู้เรียนทางสังคม การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ จึงกล่าวได้ว่า การบริหารด้านงานงบประมาณมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานการเงินโดยใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษาและควบคุมผลการดำเนินงานและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละงบประมาณรวมทั้งจัดหาแหล่งรายได้มาใช้ในการจัดการในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน ทำให้สถานศึกษามีศักยภาพในการบริหารงาน

นุชรินทร์ สัตย์สุข (2561) ได้กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การที่สถานศึกษาควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการได้พิจารณาและอนุมัติงบประมาณในแต่ละปี เพื่อให้ปฏิบัติลุล่วงตามภารกิจที่กำหนดไว้ ภายในปีงบประมาณนั้น ๆ โดยมีแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ตลอดจนการติดตามรายงานงานผล เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้

อุไร สัมเกลี้ยง (2562) ได้กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานในเรื่องงบประมาณ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1) การจัดเตรียมงบประมาณ หมายถึง การจัดเตรียมงบประมาณทั้ง 2 ด้าน คือ งบประมาณรายรับ และงบประมาณรายจ่าย ในขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณ ยังสามารถแบ่งขั้นตอนออกได้ดังนี้

1.1) ประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่าย ในการจัดทำงบประมาณ ประจำปีจะต้องมีการประมาณการรายรับไว้ว่า จะสามารถจัดหารายรับเพื่อใช้เป็นงบประมาณ รายจ่ายเป็นจำนวนเงินเท่าใด ซึ่งการกำหนดรายรับ รายจ่าย จะต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและสมดุ

1.2) กำหนดแนวนโยบายงบประมาณ คณะผู้บริหารหน่วยงานต้องกำหนดแนวนโยบายงบประมาณ โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องที่จะมีต่อนโยบายของหน่วยงาน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากงบประมาณที่มีต่อสังคมและด้านอื่น ๆ ด้วย

1.3) กำหนดวงเงินแต่ละหน่วยงาน เมื่อได้รับนโยบายงบประมาณ แล้วจะต้องมีการพิจารณา กำหนดวงเงินและจัดสรรวงเงินตามแนวนโยบายงบประมาณ

1.4) หน่วยงานจัดทำคำขอตังงบประมาณ เมื่อหน่วยงานได้รับทราบวงเงินงบประมาณของตนเองแล้ว ต้องจัดทำคำขอตังงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยยึดแนวนโยบายงบประมาณที่ได้กำหนดไว้แล้ว

1.5) คณะกรรมการบริหารงบประมาณและการเงิน พิจารณา รายละเอียดงบประมาณที่หน่วยงานต่าง ๆ ทำคำขอตังงบประมาณรายจ่ายขึ้นมา โดยพิจารณาด้านความเหมาะสม ความสอดคล้องต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ นโยบายงบประมาณ ความพร้อมของหน่วยงาน ที่จะปฏิบัติงานอาจมีการปรับลดงบประมาณได้ตามความเหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงคำของบประมาณทำเป็นเอกสารงบประมาณเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ

1.6) คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ พิจารณาร่างงบประมาณรายจ่าย โดยพิจารณารายละเอียดแผนงาน งาน และโครงการต่าง ๆ ว่าเหมาะสมเพียงใด สมควรอนุมัติหรือไม่

2) การอนุมัติงบประมาณ หมายถึง การพิจารณางบประมาณที่หน่วยงานเสนอขอมาโดยผู้มีอำนาจในการอนุมัติงบประมาณ มีอำนาจที่จะวิเคราะห์ตัด และแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้ แต่ต้องอยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่เสนอมา

3) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน งาน และโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ เพื่อป้องกันการรั่วไหล โดยการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

3.1) การทำแผนปฏิบัติการ เมื่อหน่วยงานได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว ให้ทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดกิจกรรมที่จะทำและจำนวนเงินที่จะใช้ในช่วงเวลาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกำลังเงินที่ประมาณจะได้รับ

3.2) ดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการ โดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงาน

3.3) การตรวจสอบ เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินไปแล้ว ต้องมีการตรวจสอบว่าได้ใช้จ่ายเงินไปตามจริงที่เบิกไปหรือไม่ การตรวจสอบจึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะควบคุมการบริหารด้านการเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการไม่รั่วไหล และให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบทางการเงิน

3.4) การรายงาน เป็นวิธีการหนึ่งในการตรวจสอบและประเมินผล ให้มีการรายงานผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว เป็นระยะ ๆ เพื่อสามารถทบทวนผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ว่ามีความคืบหน้าไปประการใด และจะต้องใช้เป็นผลในการตั้งงบประมาณในปีต่อไปด้วย

สำนักงานคลังจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2553) อ้างถึงใน วรินทร์ดี ยอดศรี (2561) ได้กล่าวว่า กระบวนการงบประมาณ (Budget Preparation) หมายถึง กระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอนเกี่ยวกับการกำหนดแผนความต้องการในเรื่องบุคลากร พัสดุ และเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยกำหนดเป็นงบประมาณประจำปีเสนอต่อรัฐสภาพิจารณาอนุมัติ และตราเป็นพระราชบัญญัติประกาศเป็นกฎหมาย เพื่อใช้เป็นกรอบในการบริหารและควบคุมงบประมาณประจำปี ประกอบด้วย การประมาณการรายรับ และการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ซึ่งจะประกอบด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำงบประมาณ

รัฐบาลจะกำหนดนโยบายงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นนโยบายการจัดทำคำขอของงบประมาณ ส่งให้สำนักงานงบประมาณจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และนำเข้าสู่กระบวนการอนุมัติงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นตอนที่ 2 การอนุมัติงบประมาณ

เป็นขั้นตอนที่รัฐสภา (กรรมาธิการและวุฒิสภา) พิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวาระที่ 1-3

ขั้นตอนที่ 3 การบริหารงบประมาณ

เป็นขั้นตอนที่ส่วนราชการจะต้องนำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปใช้จ่าย โดยจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี และใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ภายใต้ผลผลิตที่สอดคล้อง

กับเป้าหมายการให้บริการ และต้องรายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณ ต่อสำนักงานงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 4 การควบคุมงบประมาณ

เป็นขั้นตอนที่รัฐบาลต้องติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณของทุกหน่วยงานที่ได้รับ งบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยทุกหน่วยงานจะต้องรายงาน ผลการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อสำนักงานงบประมาณตามแบบ รายงานของสำนักงานงบประมาณกำหนด (รายงาน สงป.) เป็นรายไตรมาส และให้มีผลการเบิกจ่าย งบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด

ศุภชัย ธนัญธัน (2564) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการงบประมาณ เป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเลข แสดงโครงการดำเนินงาน ทั้งหมดในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการประมาณการ บริหารกิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนแผนนั้น ในการดำเนินการให้บรรลุแผนนั้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การจัดเตรียม 2) การอนุมัติ 3) การบริหาร และ 4) การประเมินผล

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงบประมาณ เป็นวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ การบริหารงบประมาณโดยหลักจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดเตรียมงบประมาณ 2) การอนุมัติงบประมาณ 3) การบริหาร งบประมาณ 4) การควบคุมงบประมาณ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงบประมาณ

สำนักงานงบประมาณ (2544) อ้างถึงใน ศุภชัย ธนัญธัน (2564) ได้พัฒนาระบบงบประมาณ จากแบบมุ่งเน้นผลงาน ไปเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยมีแนวคิด และหลักการที่สำคัญ 3 เรื่อง คือ

1) การปรับปรุงให้รัฐบาลสามารถใช้วิธีการและกระบวนการงบประมาณ ให้เป็นเครื่องมือ ในการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย และให้เห็นผลที่ประชาชนได้รับจากรัฐบาล

2) การมุ่งเน้นให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3) การมอบความคล่องตัวในการจัดทำและบริหารงบประมาณให้กับผู้ปฏิบัติ ในขณะเดียวกัน หน่วยปฏิบัติจะต้องแสดงถึงความรับผิดชอบ จากการนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดผลงาน ตามยุทธศาสตร์ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยผ่านระบบตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานและผลทางการเงินที่รวดเร็วทันสมัย

องค์ประกอบของงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มี 6 ข้อดังนี้

1) การมุ่งเน้นผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับผลสำเร็จตามเป้าหมาย 3 ระดับ คือ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง และเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน ดังนี้

1.1) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ หมายถึง เป้าหมายที่รัฐบาลต้องการดำเนินการให้สัมฤทธิ์ ผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติภายในกรอบระยะเวลาตามวาระของรัฐบาล เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาตินี้ จะมีการแปลงเป็นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี ต่อไป

1.2) เป้าหมายการให้บริการกระทรวง หมายถึง เป้าหมายที่เป็นผลกระทบหรือผลลัพธ์ที่รัฐบาลต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระดับกระทรวงซึ่งต้องเชื่อมโยงและคำนึงถึงผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ และอาจดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้โดยกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง หรืออาจดำเนินการร่วมกันโดยหลายกระทรวงในลักษณะบูรณาการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จแก่ชุมชนและสังคม

1.3) เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน หมายถึง เป้าหมายที่เป็นผลผลิตหรือการให้บริการที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมสามารถรับรู้หรือวัดได้และจะต้องส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติได้

2) การเน้นหลักการธรรมาภิบาล ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นระบบที่เน้นหลักการธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารที่ดี คือ หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการคาดการณ์ได้ และหลักการมีส่วนร่วม ดังนี้

2.1) หลักความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบในการจัดการงบประมาณ ตามระบบงบประมาณแบบใหม่เป็นความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ ของเป้าหมายในแต่ละระดับ ซึ่งจะต้องมีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลโดยมีตัวชี้วัดผลสำเร็จในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณคุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่าย

2.2) หลักความโปร่งใส หมายถึง การเผยแพร่ ข้อมูลทางการเงิน การคลัง ถึงสาธารณชนให้ได้รับรู้อย่างครบถ้วน และทั่วถึง ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และที่คาดการณ์ในอนาคต

2.3) หลักการคาดการณ์ได้ เป็นผลจากการปฏิบัติตามระเบียบ และกฎหมายที่ชัดเจนไม่ต้องตีความ มีการบังคับใช้ และทุกคนรู้ล่วงหน้าในรูปแบบเดียวกัน การประมาณการงบประมาณที่ถูกต้องชัดเจน จะเอื้อประโยชน์ต่อการวางแผนการลงทุนของเอกชน ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

2.4) หลักการมีส่วนร่วม การจัดทำงบประมาณจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะทำให้การจัดทำงบประมาณ เป็นไปอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสังคม

3) การมอบอำนาจการบริหารงบประมาณ ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์จะเน้นให้กระทรวง และหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการให้บริการที่มีความเชื่อมโยง และสอดคล้องกันในแต่ละระดับ เพื่อการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ และส่งเสริมให้กระทรวงและหน่วยงานต่างๆ มีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารการใช้ทรัพยากรให้บรรลุความสำเร็จในผลผลิตและผลลัพธ์ มากกว่าการเน้นกฎระเบียบ

4) การเพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณ ในการพิจารณาจัดทำงบประมาณของประเทศจะเน้นให้มีการนำทรัพยากรทางการเงินจากแหล่งต่างๆ ทั้งเงินในงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณมาพิจารณารวมกันเป็นแผนงบประมาณของประเทศ ซึ่งจะทำให้สามารถพิจารณาภาพรวมของการใช้ทรัพยากรการเงินของประเทศได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

5) การวางแผนการจัดทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการมุ่งเน้นการวางแผนการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินโดยการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะ ปานกลาง ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะ 3 ปี ในลักษณะของ Rolling Plan คือ มีการปรับประมาณรายจ่ายล่วงหน้าในทุกปี เมื่อมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปี ถัดไป

6) การติดตามและประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินที่ชัดเจนเป็นมาตรฐานเพื่อตรวจสอบประสิทธิผล และประสิทธิภาพของการให้บริการของรัฐ และเป็นการประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายของแต่ละยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่ประสงค์จะเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรของประเทศ

International Monetary Fund. (n.d.) (2023) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการพัฒนาการบริหารงบประมาณ (Budget Administration Development Theory) เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงการปรับปรุงและการพัฒนากระบวนการจัดทำงบประมาณขององค์กรหรือภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ดียิ่งขึ้น เน้นการพัฒนาทั้งในมิติของ กระบวนการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การควบคุมค่าใช้จ่าย และการประเมินผล การใช้จ่าย เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กรและสังคม รวมถึงการนำ เทคโนโลยีและข้อมูลเชิงวิเคราะห์มาช่วยในการจัดทำงบประมาณ การวางแผนระยะยาว ที่สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และการเชื่อมโยงงบประมาณกับผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์

ของโครงการ เน้นการสร้างความสามารถของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณ รวมถึงการสร้างระบบการควบคุมและติดตามที่ทำให้การใช้จ่ายมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบ และปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง

1) การวางแผนงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ การจัดทำงบประมาณต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายระยะยาวขององค์กร โดยกำหนดลำดับความสำคัญของโครงการและแผนงานแต่ละโครงการอย่างชัดเจน เพื่อให้การใช้จ่ายสอดคล้องกับทิศทางยุทธศาสตร์และตอบสนองต่อเป้าหมายหลักขององค์กร

2) การจัดสรรและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารทรัพยากรต้องเน้นความคุ้มค่าและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยการคาดการณ์รายรับ-รายจ่ายของแต่ละโครงการ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งระยะสั้น กลาง และยาว

3) การควบคุมและติดตามผลการใช้จ่าย การติดตามและประเมินผลงบประมาณช่วยให้หน่วยงานสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสของการใช้จ่ายได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ปรับปรุงงบประมาณตามผลลัพธ์และสถานการณ์จริง เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้

4) การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และองค์กร การพัฒนาบุคลากรและหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารงบประมาณเป็นสิ่งจำเป็น การฝึกอบรม การสร้างระบบสนับสนุน และการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย จะทำให้การจัดทำและบริหารงบประมาณมีความถูกต้อง โปร่งใส และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สรุปได้ว่า การพัฒนาการบริหารงบประมาณยุคใหม่มุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมายอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการวางแผนระยะยาวที่เชื่อมโยงผลผลิตของหน่วยงาน เข้ากับผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และการวิเคราะห์ความคุ้มค่าอย่างเป็นระบบ กระบวนการนี้สร้างความสมดุลระหว่างการมอบความคล่องตัวให้ผู้ปฏิบัติงาน ควบคู่ไปกับการสร้างความรับผิดชอบ ผ่านการติดตามประเมินผลที่ทันสมัย อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ และพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้การบริหารงบประมาณยืดหยุ่น และพร้อมรับต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทั้งหมดนี้ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 บริบทของแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (2566) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นกรอบในการดำเนินการการพัฒนาและบริหารจัดการงานตามภารกิจของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมให้บรรลุผล ซึ่งคณะฯ ได้ดำเนินการเชื่อมโยงมาจากนโยบายแผนการบริหารจัดการและแผนปฏิบัติการ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ได้มีการทบทวนแผนฯ สู่การปฏิบัติในรูปแบบของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยนำประเด็นยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการที่ผ่านความเห็นชอบ และได้รับการจัดสรรงบประมาณ มาแจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับตัวชี้วัดผลงาน ค่าเป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติงานกรอบเวลา ในการดำเนินงาน หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการบริหารงาน/โครงการในระดับคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม การสื่อสารและการถ่ายทอดแนวปฏิบัติงานให้แก่ คณะ/หน่วยงานผู้บริหาร ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมให้บรรลุถึงซึ่งวิสัยทัศน์ร่วมกัน ประกอบด้วย

1) ปรัชญา (Philosophy)

“ขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษา พัฒนาชาติ ด้วยครุศาสตร์อุตสาหกรรม”

2) ปณิธาน (Determination)

“มุ่งมั่นผลิต พัฒนาครูวิชาชีพ นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่มีสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาประเทศ”

3) เอกลักษณ์ (Uniqueness)

“เชี่ยวชาญศาสตร์การสอน ถ่ายทอดนวัตกรรม ยกระดับชุมชน และสังคม”

4) อัตลักษณ์ (Identity)

“สู้งาน เชี่ยวชาญการปฏิบัติ สร้างสรรค์นวัตกรรม”

5) ค่านิยมองค์กร (Core Value)

T – Trust & Teamwork	ยอมรับ เชื่อถือ ทำงานเป็นทีม
E – Expertise	มุ่งสู่ความเชี่ยวชาญวิชาชีพ
C – Creativity	สร้างสรรค์นวัตกรรม
H – Health and Happiness	สุขภาพดีและมีความสุข
E – Ethics	ยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ
D – Digital Technology	ก้าวหน้าเทคโนโลยีดิจิทัล

6) วัฒนธรรมองค์กร (Organization Working Culture)

- 6.1) ร้องการ
- 6.2) สื่อสารอย่างสร้างสรรค์
- 6.3) ก้าวทันเทคโนโลยี
- 6.4) มีจิตสาธารณะ
- 6.5) รักษาจริยบรรณ

7) วิสัยทัศน์ (Vision)

“ผู้นำการผลิต พัฒนาครูวิชาชีพ นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่มีสมรรถนะสูง สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

8) พันธกิจ (Mission)

- 8.1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีความรู้และสมรรถนะทางวิชาชีพครู นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม
- 8.2) สร้างสรรค์งานวิจัย และนวัตกรรม สู่การนำไปใช้ประโยชน์ และสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 8.3) บริการวิชาการ แก่สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน สังคม และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 8.4) บริหารจัดการองค์กรด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

9) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

- 9.1) Learning to be Innovator : ยกระดับกำลังคนด้านครูวิชาชีพ นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม
- 9.2) Research & Innovation : การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม สู่การนำไปใช้ประโยชน์ และสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 9.3) Social Enhancement : การบริการวิชาการเพื่อยกระดับชุมชน ด้วยนวัตกรรม และเพิ่มคุณค่าด้านศิลปวัฒนธรรม
- 9.4) Innovative & Technology Management : การบริหารจัดการด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี

10) ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการประจำปี 2566

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (2566) ความเชื่อมโยงระหว่าง พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ แนวทางวิธีการ สามารถสรุปได้ดังตาราง 2.1 ตาราง 2.1 ตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการประจำปี 2566

พันธกิจ (Mission)	ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objectives)	ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results – KR)	แนวทาง/วิธีการ
1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีความรู้และสมรรถนะทางวิชาชีพครู นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม	1. Learning to be Innovator : ยกระดับกำลังคนด้านครูวิชาชีพ นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม	1. Innovative & Technology Management : การบริหารจัดการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี	KR 1.1 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย KR 1.2 บัณฑิตคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้รับการบรรจุในสถานศึกษาภาครัฐ/เอกชน (บัณฑิต 5 ปี ย้อนหลัง) KR 1.3 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับผลตอบแทนเฉลี่ย 1.5 เท่า ของเงินเดือนมาตรฐาน	1. พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง (High Competency) 2. พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน 3. พัฒนาหลักสูตรที่รองรับการพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการจัดการศึกษาระดับนานาชาติ 4. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้น Non Degree เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต Up -skills/Re -skills/New-skills 5. พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะที่สอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพ

ตาราง 2.1 ตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2566 (ต่อ)

พันธกิจ (Mission)	ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	วัตถุประสงค์เชิง กลยุทธ์ (Strategic Objectives)	ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results – KR)	แนวทาง/วิธีการ
				6. พัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ทักษะสู่ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) 7. สร้างระบบนิเวศเพื่อการศึกษาและพัฒนาสิ่งแวดลอมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยระบบห่วงโซ่คุณค่า เช่น ห้องปฏิบัติการ สร้างต้นแบบนวัตกรรม Innovation Zone, Fabrication Lab, Maker club
2. สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม สู่การนำไปใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่ม	2. Research & Innovation : การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม สู่การนำไปใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่ม	2. งานวิจัยและนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต และยกระดับขีดความสามารถของชุมชน สังคม และประเทศ	KR 2.1 มูลค่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่เกิดจากการนำผลงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ KR 2.2 ผลงานวิจัยงานสร้างสรรค์ องค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญและ เทคโนโลยีพร้อมใช้ถูกนำไปสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ KR 2.3 ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร	1. พัฒนาอาจารย์ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมให้เป็นนักวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่ตอบโจทย์ชุมชน สังคม และประเทศ 2. ส่งเสริมต่อยอดงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์ และการสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์หรือการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน 3. ส่งเสริมการจัดสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตร

ตาราง 2.1 ตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2566 (ต่อ)

พันธกิจ (Mission)	ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	วัตถุประสงค์เชิง กลยุทธ์ (Strategic Objectives)	ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results – KR)	แนวทาง/วิธีการ
			วิชาการที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติบนฐาน SCOPUS KR 2.4 งบประมาณวิจัยจากหน่วยงานภายนอก (PPP, Industry, Government)	รวมทั้งต่อยอดทรัพยากรทางปัญญา งานวิจัย และนวัตกรรมสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ 4. ส่งเสริมและยกระดับงานวิจัยร่วมกับเครือข่ายสถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ทั้งระดับชาติและนานาชาติ 5. ขับเคลื่อนวารสารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมให้เข้าสู่ฐานข้อมูลวิจัยระดับชาติ /นานาชาติ และส่งเสริมและยกระดับงานวิจัยสู่การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติที่มีผลกระทบสูง 6. ส่งเสริมการจัดตั้งทีมวิจัยสู่การแสวงหาทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอก 7. พัฒนาระบบและกลไกที่ส่งเสริมการสร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม

ตาราง 2.1 ตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2566 (ต่อ)

พันธกิจ (Mission)	ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	วัตถุประสงค์เชิง กลยุทธ์ (Strategic Objectives)	ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results – KR)	แนวทาง/วิธีการ
3. บริการวิชาการ แก่ สถานศึกษา สถาน ประกอบการ ชุมชน สังคม และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน	3. Social Enhancement : การบริการวิชาการ เพื่อยกระดับชุมชน ด้วยนวัตกรรม และเพิ่มคุณค่า ด้านศิลปวัฒนธรรม	3. เครือข่ายสถาน ประกอบการ สถานศึกษา และชุมชน มีคุณภาพ ชีวิตและเศรษฐกิจ ที่ดีขึ้น	KR 3.1 กำลังคนใน ภาคประกอบการ/ ภาคอุตสาหกรรมที่ ได้รับการพัฒนาตาม หลักสูตร Re-skill, Up-skill, New-skill หรือมาใช้บริการ (เรียน,อบรม, ใช้อ่อง LAB, ให้คำปรึกษา) KR 3.2 ผลสัมฤทธิ์ (สินค้าหรือบริการ) ในชุมชน/พื้นที่/ หน่วยงานที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน สร้างรายได้ หรือสร้าง มูลค่าเพิ่ม จากงาน บริการวิชาการ หรือ การขับเคลื่อน เศรษฐกิจสร้างสรรค์ บนฐานศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น KR 3.3 รายได้จากการ บริการวิชาการ	1. ส่งเสริมการพัฒนา กำลังคน (Upskill, Reskill, New skill) ในสถานศึกษา สถานประกอบการ และตอบโจทย์ อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ EEC ทั้งแบบให้เปล่า และก่อให้เกิดรายได้ 2. พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ศักยภาพครู/บุคลากร ทางการศึกษา และภาค ประกอบการ 3. ส่งเสริมการยกระดับ คุณภาพชีวิตของชุมชน ด้วยองค์ความรู้และ นวัตกรรมทาง การศึกษา / อุตสาหกรรม 4. ส่งเสริมความร่วมมือ กับหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาสังคม และ เศรษฐกิจสู่ความยั่งยืน (BCG , SDGs) ทั้งในและต่างประเทศ

ตาราง 2.1 ตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการประจำปี 2566 (ต่อ)

พันธกิจ (Mission)	ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	วัตถุประสงค์เชิง กลยุทธ์ (Strategic Objectives)	ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results – KR)	แนวทาง/วิธีการ
				5. ส่งเสริมความร่วมมือ และการเตรียมความ พร้อมสู่การเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจ Startup , Entrepreneur 6. ส่งเสริมการอนุรักษ์ สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วย นวัตกรรม และพัฒนา ต่อยอดให้เกิดคุณค่า
4. บริหารจัดการ องค์กรด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี ภายใต้อ หลักธรรมาภิบาล	4. Innovative & Technology Management : การบริหารจัดการ ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี	4. บริหารจัดการด้วย นวัตกรรม และ เทคโนโลยีที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน	KR 4.1 นวัตกรรม ด้านกระบวนการ ทำงานหรือ การบริหาร จัดการ (Process Innovativeness) KR 4.2 ผลสำเร็จ ของการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาบุคลากร	1. ส่งเสริมการบริหาร จัดการด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และการ ทำงานเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพ องค์กร 2. ส่งเสริมการ บริหารงานอย่าง โปร่งใสและเป็นธรร มาภิบาล 3. ส่งเสริมและ สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรตามสาย วิชาชีพ (PSF , IDP) การฝังตัวในสถาน ประกอบการ และเข้า ร่วมประกวด แข่งขัน แสดงผลงานทาง วิชาการ

ตาราง 2.1 ตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2566 (ต่อ)

พันธกิจ (Mission)	ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	วัตถุประสงค์เชิง กลยุทธ์ (Strategic Objectives)	ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results – KR)	แนวทาง/วิธีการ
				4. พัฒนาทักษะ ผู้บริหารให้มีทักษะเชิง บริหารจัดการเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลง ในมิติต่าง ๆ 5. ส่งเสริมความร่วมมือ กับมหาวิทยาลัยในการ จัดส่งข้อมูลเพื่อ สนับสนุนการจัดอันดับ สถาบันอุดมศึกษา 6. ส่งเสริมการพัฒนา คณะเข้าสู่ Green Faculty

จากตารางความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการประจำปี ไปสู่การจัดทำงบประมาณ เริ่มต้นจากการถ่ายทอดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับมหาวิทยาลัย ลงมาสู่เป้าหมายระดับคณะ เพื่อให้การใช้จ่ายทรัพยากรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยแผนปฏิบัติราชการจะเป็นตัวกำหนดโครงการ/กิจกรรม ที่ชัดเจน พร้อมทั้งระบุผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่ต้องการ เพื่อใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ความคุ้มค่า และประมาณการงบประมาณที่ต้องใช้จริง กระบวนการนี้ช่วยเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณ จากการเน้นรายการค่าใช้จ่าย มาเป็นการมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของคณะ นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ยังทำหน้าที่เป็นกรอบในการควบคุม และติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถปรับปรุงให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปราณี บำเพ็ญดี (2556) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการติดตามและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้มีการดำเนินการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณที่ยึดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก การบริหารงบประมาณให้แต่ละหน่วยงานบริหารจัดการ ควบคุมการใช้จ่าย และรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ นำเสนอต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย จากการดำเนินการพบว่า การบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.65$) โดยเฉพาะด้านการติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ การจัดทำงบประมาณ และการอนุมัติงบประมาณ ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ 5 ปี ขึ้นไป เห็นว่าการบริหารงบประมาณในภาพรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.91$, $\sigma = 0.74$) โดยเฉพาะด้านการจัดทำงบประมาณมีปัญหาในการนำเอาปัญหา และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ไกล่รุ่ง เกตะวัน, สัพพัญญู ปิ่นพิทักษ์, กัญญชูลี เยาวพินต์ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสรรงบประมาณกับการดำเนินงานตามระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและแนวทางการจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดสรรงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พิจารณาแบบมุ่งเน้นผลงานตามผลผลิต 2) ศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณ และการปฏิบัติราชการตามยุทธศาสตร์ในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรกับผลการดำเนินงานโดยรวมของมหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กันมากนัก แต่เมื่อพิจารณาในรายผลผลิต พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรกับผลการดำเนินงานรายผลผลิต มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น และมีความสัมพันธ์กันมากที่สุดในผลผลิตผลงานการให้บริการวิชาการ ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในด้านแนวทางการจัดสรรงบประมาณ คือ จัดสรรงบประมาณในระดับกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ตลอดจนเป้าหมายการให้บริการกระทรวงวิทยาศาสตร์ชาติ และพัฒนาระบบ

การประเมินผลงานเพื่อจูงใจ ทั้งแรงจูงใจระดับหน่วยงานและแรงจูงใจระดับบุคคล เพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

พิชามณูษ์ กาหลง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความผูกพันในองค์กรของบุคลากร กับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความผูกพันในองค์กรของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ต่างกัน 4) เพื่อศึกษาปัจจัยความผูกพันในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันในองค์กรของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) มหาวิทยาลัยมหิดลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมกับปัจจัยบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งงาน อายุการทำงาน ฐานเงินเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ สังกัดหน่วยงาน ที่แตกต่างกันผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล และปัจจัยความผูกพันในองค์กรด้านบรรทัดฐานทางสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล

อินทรา ไมตรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการบริหารจัดการงบประมาณ เงินรายได้ของวิทยาลัย การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจตามกระบวนการ บริหารจัดการงบประมาณ พบว่า บุคลากรทั้งสายอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ตามกระบวนการบริหารจัดการ งบประมาณทุกขั้นตอน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามงบประมาณ 2) ความเสี่ยงในการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ตามกระบวนการบริหาร

จัดการงบประมาณ ได้แก่ ความเสี่ยงการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นตามที่วางแผนไว้ความเสี่ยงในการไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติการและแผนยุทธศาสตร์ และ ความเสี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ไม่ตรงตามจริง 3) การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณ เงินรายได้ของวิทยาลัย การบริหารรัฐกิจ พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงบประมาณ ระหว่างอาจารย์และบุคลากร สายสนับสนุนไม่แตกต่างกัน 4) การวิเคราะห์ความพึงพอใจการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณ เงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงบประมาณ ระหว่าง อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในเกณฑ์ดีทุกด้านทั้งทางด้าน 1) ด้านวิธีการดำเนินการ 2) ด้านความต้องการของส่วนงาน 3) ด้านขั้นตอนในการนำเสนอ 4) ด้านการใช้งบประมาณ และ 5) ด้านประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงการพัฒนารูปแบบการบริหารงานงบประมาณ คือ 1) การดำเนินการตามกระบวนการมีความล่าช้าในการดำเนินงาน เนื่องจากมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ซับซ้อนและมากเกินไป ควรลดขั้นตอนในกระบวนการดำเนินงาน 2) ควรจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพตามระยะเวลาที่กำหนด 3) ควรมีการจัดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ มีบทบาทในกระบวนการเพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึง 4) การกำหนดระยะเวลาในการใช้งบประมาณที่ชัดเจน และมีมาตรการควบคุมการใช้งบประมาณในรอบระยะเวลาที่จัดสรร 5) การดำเนินงานแผนที่มียุทธศาสตร์เป็นตัวกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

รินทน์วดี ยอดศรี (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ หมวดศุภณัฐการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ หมวดศุภณัฐการแพทย์ กรณีศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดล และศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ผลการศึกษาค้นพบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณหมวดศุภณัฐการแพทย์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นระหว่างดำเนินการ และขั้นหลังดำเนินการ ซึ่งในขั้นเตรียมการ พบว่า ผู้บริหาร

และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านงบประมาณขาดความรู้และความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านงบประมาณของครุภัณฑ์การแพทย์ที่ชัดเจนและครบถ้วน รวมถึงปัญหาเรื่องการทบทวน และแก้ไขรายละเอียดคุณลักษณะของครุภัณฑ์การแพทย์ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีของครุภัณฑ์ทางการแพทย์ที่ถูกพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับ ความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ต้องใช้ระยะเวลาในการทบทวนและแก้ไขหลายครั้ง อีกทั้งผู้กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะมีการกิจหลายด้าน จึงก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ขึ้นระหว่างดำเนินการพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องระเบียบการบริหาร งบประมาณ และระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาครัฐที่ชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างใหม่ ทำให้กระบวนการและขั้นตอนการทำงานเพิ่มมากขึ้น และต้องใช้ระยะเวลา การดำเนินการเพิ่มมากขึ้น ในส่วนของขั้นหลังดำเนินการ พบว่า ผลการดำเนินการด้านงบประมาณ ของคณะฯ ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องให้ความสำคัญ กับประเด็นเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณให้ทันภายในปีงบประมาณ รวมทั้งต้องมีการเร่งรัด การดำเนินการในทุกกระบวนการ โดยให้ความสำคัญและคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม ในส่วน ของแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์การแพทย์ จำเป็นต้องรู้ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง มีการทบทวนความรู้และเพิ่มพูนความรู้ใหม่ รวมทั้งแนวทาง การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินการได้ดียิ่งขึ้น และใช้ความรู้เป็นอาวุธติดตัว ให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ รวมทั้งต้องใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการควบคุม ติดตาม และกำกับดูแลในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และเน้นการรายงาน ผลซึ่งจะทำให้ทราบความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรค และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างทาง ได้ทัน รวมทั้งการมีระบบการสื่อสารที่ดีและเข้าใจง่าย โดยมีการกำหนดปฏิทินการทำงาน หรือแผน การทำงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีผู้เชี่ยวชาญ คอยให้คำปรึกษา มีคู่มือการปฏิบัติงาน มีการกำหนดแผนการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน และตัวอย่าง ความสำเร็จในการทำงานเพื่อให้เห็นภาพการดำเนินงานได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผู้ปฏิบัติกรด้านงบประมาณที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วิไลพอน หล้าสุดทิสัก (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสักอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการตรวจสอบภายใน ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ให้ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้ผู้บริหารสามารถกระจายงานให้เท่ากันทุกคน ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างได้ครอบคลุมทุกเรื่อง และควรส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันที เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงควรวางแผนล่วงหน้า ตามแนวปฏิบัติในการบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาโดยมีการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ภทรรณ อักษร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินสภาพแวดล้อมของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 3) ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4) เสนอกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบงบประมาณ ตามระบบงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า 1) จุดแข็ง คือเป็นระบบที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จในระดับผลผลิต และผลลัพธ์ ที่เป็นเป้าหมายหลักขององค์การ โดยหน่วยงานจะมีการกำหนดกลยุทธ์ แผนงานแผนปฏิบัติการ และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ จุดอ่อน คือการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ระเบียบด้านการบริหารงบประมาณ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน บุคลากรมีความเข้าใจไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โอกาส คือ

การเปลี่ยนกระทรวงใหม่ การมีระบบ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านแผนและงบประมาณใหม่ ส่งผลให้มีการปรับระบบงบประมาณการใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้มีการสร้างเครื่องมือ อุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น อุปสรรค คือ ด้านการเมือง การเปลี่ยนผู้บริหาร เปลี่ยนนโยบาย ส่งผลให้แผนการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณไม่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ หรือไม่มี ความเชื่อมโยงสอดคล้องกันเกิดความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน 2) กลุ่มปัจจัยด้านกฎหมาย และระเบียบด้านงบประมาณ และ กลุ่มปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารภาครัฐแนวใหม่ มีอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมชาติราชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ระดับผลสัมฤทธิ์ ของการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราชอยู่ในระดับมาก 4) กลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบงบประมาณ ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช ได้แก่ ส่งเสริมการปรับระบบงบประมาณในรูปแบบกองทุนตามภารกิจ การปรับปรุงแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านแผนและงบประมาณ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

อุไร สัมเกลี้ยง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประจำปีงบประมาณ 2557 – 2559 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการ งบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้มีการดำเนินการจัดทำแผนการใช้จ่าย การบริหารจัดการงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตามและ รายงานผล โดยการบริหารงบประมาณให้แต่ละหน่วยงานที่บริหารจัดการ ควบคุมค่าใช้จ่าย และรายงานผล การดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ นำเสนอต่อมหาวิทยาลัย จากการดำเนินการพบว่า การบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหา ด้านการจัดการงบประมาณ รองลงมาคือ ปัญหาด้านการใช้จ่ายงบประมาณมหาวิทยาลัยที่ได้รับการ อนุมัติในแต่ละปี ปัญหาการติดตาม และรายงานผลการใช้จ่ายมหาวิทยาลัยประจำปี และปัญหา ด้านการจัดทำแผนการใช้จ่าย ตามลำดับซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในปี พ.ศ.2557 - 2558 พบว่า มีผลการดำเนินงานที่ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาด้านการจัดการ งบประมาณที่ยังขาดความสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ มหาวิทยาลัยและหน่วยงาน ควรจัดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกัน ระหว่างบุคลากร ของมหาวิทยาลัย และหน่วยงานเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงบประมาณต่อไป

พยุ้งศักดิ์ รักดีพล (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านหลักภาระรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ 2) ปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าด้านหลักความโปร่งใส (Transparency) ยังพบปัญหา อุปสรรคด้านระบบการตรวจสอบการทำงานภายในคณะฯ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตามความเหมาะสม และ การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้บุคลากรในคณะฯ และบุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีการสร้างมาตรการตรวจสอบภายในที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และบริหารโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงาน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยผู้วิจัยได้ใช้งานวิจัยของ ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ (2566) และ อินทิรา ไมตรี (2560) มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน
และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหาร
งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในการวิจัยครั้งนี้
โดยผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ
(Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการ
ตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 146 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร อาจารย์
และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 2566. ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2566)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 108 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
จากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้
การสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน

ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	*150	*108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

(ที่มา : Robert V.Krejcie and & Eayle W.Morgan. 1970)

3.1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ดังตาราง 3.1 โดยการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย

1) ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 2 คน ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย และบริหารจัดการโดยรวม

2) หัวหน้าภาควิชา จำนวน 1 คน ที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณ

3) หัวหน้าฝ่าย จำนวน 1 คน ที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณ

4) หัวหน้างาน จำนวน 1 คน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดำเนินการโดยการพิจารณาจากประสบการณ์ ความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่สามารถให้ข้อมูลและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการสัมภาษณ์ ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และสะท้อนถึงมุมมองของการบริหารงบประมาณ อันจะนำไปสู่แนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ตาราง 3.2 ตารางแสดงข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

ที่	ตำแหน่งงาน	ประเภท	ประสบการณ์ การทำงาน (ปี)	จำนวน (คน)
A1	ผู้บริหาร	ข้าราชการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	27 ปี	1
A2	ผู้บริหาร	ข้าราชการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	24 ปี	1
A3	หัวหน้าภาควิชา	พนักงานมหาวิทยาลัย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	9 ปี	1
A4	หัวหน้าฝ่าย	พนักงานมหาวิทยาลัย (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ระดับชำนาญการ)	15 ปี	1
A5	หัวหน้างาน	พนักงานมหาวิทยาลัย (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ระดับชำนาญการ)	8 ปี	1
รวม				5

3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ต่อการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ได้แก่ ประเภทบุคลากร ตำแหน่งบริหาร (ถ้ามี) ประสบการณ์ทำงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามกระบวนการบริหารงบประมาณ 5 ด้าน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดน้ำหนักให้ระดับการปฏิบัติงานดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้บริหาร หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ และมีความเกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารงบประมาณ สามารถให้ข้อมูลและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหา และเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม และการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในด้านต่าง ๆ

3.3.2 กำหนดกรอบเครื่องมือในการศึกษาจากข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3.3.3 จัดทำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยโดยยึดวัตถุประสงค์หลักมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3.3.4 จัดทำแบบสัมภาษณ์

3.3.5 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง

3.3.6 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item-objective congruence)

เกณฑ์การพิจารณาข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-objective congruence) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีทั้ง 4 ด้าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item - objective congruence) เท่ากับ 0.91 และแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-objective congruence) เท่ากับ 1.00

3.3.7 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.3.8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธี Conbach's Alpha Coefficient (ชนม์ชนก จันโทริ และอรนุช ลิ้มตศิริ ,2564) ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

3.3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เสนอต่อบคบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เพื่อตอบแบบสอบถามตามที่กำหนด จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตสัมภาษณ์ เสนอต่อบคบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารงบประมาณ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

- 2) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่ กับผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด
- 3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึก และการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์
- 4) นำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ และสรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผล และหาค่าสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประเภทบุคลากร และประสบการณ์ในการทำงาน มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอรูปตารางประกอบความเรียง
- 2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนต่อการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมาย ดังนี้

- 4.51– 5.00 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51– 4.50 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก
- 2.51– 3.50 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51– 2.50 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย
- 1.00– 1.50 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา โดยการหาค่า IOC
- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2) สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าความถี่
- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

- การทดสอบค่าที (t - test) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ต่อการบริหารงานงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามตัวแปร ตามประสบการณ์ในการทำงานด้านงบประมาณ เคย และไม่เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับ การของงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การทำโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

- การทดสอบค่าเอฟ (F - test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนรายกลุ่ม (One - Way Analysis of Variance ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ต่อการบริหารงานงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามตัวแปร ประเภทบุคลากร และระยะเวลาปฏิบัติงาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้วิธีการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาและประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
MS	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวน (Mean of Squares)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – Distribution
LSD	แทน	การเปรียบเทียบพหุคูณ Least – Significant Diffience
*	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
**	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
***	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

4.1.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการแจกแจงข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทบุคลากร ตำแหน่งบริหาร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ โดยแจกแจงจำนวน และร้อยละ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = 108		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทบุคลากร		
1. ผู้บริหาร	7	6.48
2. อาจารย์	69	63.89
3. เจ้าหน้าที่	32	29.63
รวม	108	100.00
2. ตำแหน่งบริหาร		
1. คณบดี	1	0.93
2. รองคณบดี / หัวหน้าสำนักงานคณบดี	4	3.70
3. หัวหน้าภาควิชา / หัวหน้าฝ่าย / หัวหน้างาน	21	19.44
4. ไม่มีตำแหน่งบริหาร	82	75.93
รวม	108	100.00
3. ระยะเวลาปฏิบัติงาน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	11	10.19
2. ระหว่าง 5-10 ปี	37	34.26
3. 11 ปีขึ้นไป	60	55.55
รวม	108	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = 108

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสิทธิภาพการทำงานด้านงบประมาณ (การขอ งบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การทำโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง)		
1. เคย	88	81.50
2. ไม่เคย	20	18.50
รวม	108	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 ไม่มีตำแหน่งบริหาร จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 75.93 มีระยะเวลาปฏิบัติงานคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 และเคยมีประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ (การของบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การทำโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง) จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48

2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

จากการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2 - 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นการบริหารงบประมาณ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยภาพรวม

n=108

การศึกษาความคิดเห็นการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน	ลำดับ
1. ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ	4.10	0.72	มาก	2
2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ	4.04	0.88	มาก	4

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยภาพรวม (ต่อ)

n=108

การศึกษาความคิดเห็นการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน	ลำดับ
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.10	0.79	มาก	3
4. ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ	4.12	0.78	มาก	1
รวม	4.09	0.79	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.72) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

จากการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยภาพรวมแล้ว เพื่อให้ทราบรายละเอียดข้อมูลแต่ละด้านมากขึ้น ผู้วิจัยได้แสดงผลการเก็บข้อมูลในแต่ละประเด็นอย่างละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ

n=108

ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน	ลำดับ
1. มีการวางแผนการจัดทำงบประมาณทั้ง ในระยะสั้นและระยะยาว อย่างชัดเจน	4.20	0.62	มาก	2
2. มีการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ทิศทางการจัดสรรงบประมาณอย่างชัดเจน และเหมาะสม โดยบุคลากรในหน่วยงาน เข้าใจตรงกัน	4.10	0.59	มาก	3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ (ต่อ)

n=108

ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน	ลำดับ
3. ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของคณะ มีความรู้ ความเข้าใจนโยบายของคณะ และการจัดทำงบประมาณเป็นอย่างดี	4.02	0.74	มาก	6
4. มีการจัดเตรียมงบประมาณ แผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติราชการของคณะ	4.06	0.73	มาก	4
5. มีการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ	3.95	0.79	มาก	7
6. มีการจัดทำงบประมาณประจำปีแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	4.36	0.66	มาก	1
7. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของคณะ	4.04	0.87	มาก	5
รวม	4.10	0.72	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการจัดทำงบประมาณประจำปีแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือการวางแผนการจัดทำงบประมาณทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ

n=108

ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน	ลำดับ
1. การพิจารณาอนุมัติงบประมาณของคณะ มีการจัดลำดับความสำคัญ ตามพันธกิจ กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ของคณะอย่างเหมาะสม	3.82	0.91	มาก	6
2. มีการขออนุมัติงบประมาณโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารคณะ	4.24	0.81	มาก	1
3. มีการกำหนดระยะเวลาในการขออนุมัติงบประมาณ อย่างชัดเจน และเหมาะสม	4.18	0.70	มาก	2
4. มีคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมพิจารณา งบประมาณ / โครงการ เหมาะสม สอดคล้อง ตามโครงสร้างการบริหารงานของคณะ	4.08	0.83	มาก	4
5. ขั้นตอนในการขออนุมัติงบประมาณ มีความชัดเจน เหมาะสม	4.10	0.88	มาก	3
6. งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.08	1.02	มาก	5
7. มีการจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน และเพียงพอต่อการบริหารจัดการ	3.81	0.99	มาก	7
รวม	4.04	0.88	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการขออนุมัติงบประมาณ โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารคณะ ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ มีการกำหนดระยะเวลาในการขออนุมัติงบประมาณ อย่างชัดเจน และเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.70) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน และเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.99) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ

n=108

ด้านการบริหารงบประมาณ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติงาน	ลำดับ
1. มีการบริหารงบประมาณที่คำนึงถึงความปลอดภัย ตรวจสอบได้	4.11	0.82	มาก	4
2. มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ชัดเจน	4.16	0.73	มาก	3
3. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ	4.21	0.69	มาก	2
4. มีการควบคุมการเบิก-จ่าย งบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด	4.21	0.67	มาก	1
5. การเบิกจ่ายงบประมาณ มีความสะดวกรวดเร็ว	4.08	0.83	มาก	6
6. การเบิกจ่ายงบประมาณ การโอน งบประมาณการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี ได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสำนักงานประมาณ และของมหาวิทยาลัย	4.04	0.89	มาก	7
7. มีการบริหารจัดการระบบการควบคุม ภายในอย่างครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาด หรือทุจริต	4.09	0.81	มาก	5
8. มีกระบวนการการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการเงิน และงบประมาณของคณะ	4.05	0.75	มาก	8

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ (ต่อ)

n=108

ด้านการบริหารงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติงาน	ลำดับ
9. มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ ที่มีความเหมาะสม สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ	3.93	0.86	มาก	9
รวม	4.10	0.79	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการควบคุมการเบิก-จ่าย งบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ($\bar{X}$ = 4.21, S.D = 0.67) รองลงมาคือ มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.69) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ ที่ความเหมาะสมสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ

n=108

ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติงาน	ลำดับ
1. มีการจัดทำแผนในการตรวจสอบ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ	4.03	0.82	มาก	7
2. มีการตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ว่ามีความถูกต้อง และโปร่งใส	4.09	0.81	มาก	5

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตาม งบประมาณ (ต่อ)

n=108

ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติงาน	ลำดับ
3. มีแนวทางในการปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง และตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์ คุณลักษณะ ให้เป็นไปตามระเบียบ	4.16	0.81	มาก	2
4. มีการควบคุมและตรวจสอบหลักฐานการ เบิกจ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ	4.16	0.71	มาก	3
5. มีการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่าย งบประมาณ เป็นไปตามหลักประหยัด คมค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.08	0.82	มาก	6
6. มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการ เบิกจ่ายงบประมาณ ต่อผู้บริหารทราบราย ไตรมาส	4.19	0.71	มาก	1
7. ข้อมูล และผลการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถนำมาใช้วางแผนพัฒนาปรับปรุง ระบบบริหารงานและการจัดสรรงบประมาณ ในปีถัดไป	4.15	0.73	มาก	4
6. มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการ เบิกจ่ายงบประมาณ ต่อผู้บริหารทราบราย ไตรมาส	4.19	0.71	มาก	1
รวม	4.12	0.78	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.12, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ต่อผู้บริหารทราบรายไตรมาส ($\bar{x}$ = 4.19, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ มีแนวทางในการปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง และตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด

เกณฑ์ คุณลักษณะ ให้เป็นไปตามระเบียบ ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดทำแผนในการตรวจสอบ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ

จากการเปรียบเทียบการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.7 – 4.10

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามประเภทของบุคลากร

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.161	2	.580	1.779	.174
	ภายในกลุ่ม	34.252	105	.326		
	รวม	35.413	107			
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	5.369	2	2.684	5.047	.008***
	ภายในกลุ่ม	55.849	105	.532		
	รวม	61.217	107			
ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.678	2	1.839	4.639	.012**
	ภายในกลุ่ม	41.624	105	.396		
	รวม	45.302	107			
ด้านการควบคุมติดตามงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.161	2	1.581	3.836	.025**
	ภายในกลุ่ม	43.265	105	.412		
	รวม	46.427	107			

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามประเภทของบุคลากร (ต่อ)

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.342	2	1.671	3.825	0.054*
	ภายในกลุ่ม	43.747	105	.416		
	รวม	47.089	107			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

จากตารางที่ 4.7 โดยรวมพบว่าประเภทบุคลากรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบประเภทบุคลากรที่ต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ แบ่งตามด้านดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดเตรียมงบประมาณ มีค่า Sig เท่ากับ .174 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า ในด้านการจัดเตรียมงบประมาณความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละประเภท ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการจัดเตรียมงบประมาณ

ด้านที่ 2 การอนุมัติงบประมาณ มีค่า Sig เท่ากับ .008 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า ในด้านการอนุมัติงบประมาณความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการอนุมัติงบประมาณ

ด้านที่ 3 การบริหารงบประมาณ มีค่า Sig เท่ากับ .012 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า ในด้านการบริหารงบประมาณความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการบริหารงบประมาณ

ด้านที่ 4 การควบคุม ติดตามงบประมาณ มีค่า Sig เท่ากับ .025 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า ในด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ

จากตารางที่ 4.7 ประเภทบุคลากรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่าต้องมีประเภทของบุคลากร อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จึงต้องทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD) โดยสามารถสรุปผลการเปรียบเทียบดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามประเภทของบุคลากรรายคู่

ประเภทบุคลากร			ผู้บริหาร	อาจารย์	เจ้าหน้าที่
$\bar{x}$			4.46	4.05	4.13
ด้านการจัดเตรียม งบประมาณ	ผู้บริหาร	4.46	-	-	-
	อาจารย์	4.05	-	-	-
	เจ้าหน้าที่	4.13	-	-	-
$\bar{x}$			4.61	3.89	4.25
ด้านการอนุมัติ งบประมาณ	ผู้บริหาร	4.61	-	.72*	-
	อาจารย์	3.89	-.72*	-	-.36*
	เจ้าหน้าที่	4.25	-	.36*	-
$\bar{x}$			4.49	3.96	4.30
ด้านการบริหาร งบประมาณ	ผู้บริหาร	4.49	-	.52*	-
	อาจารย์	3.96	-.52*	-	-.33*
	เจ้าหน้าที่	4.30	-	.33*	-
$\bar{x}$			4.65	4.01	4.23
ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ	ผู้บริหาร	4.65	-	.63*	-
	อาจารย์	4.01	-.63*	-	-
	เจ้าหน้าที่	4.23	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบรายคู่พบว่าแตกต่างกัน 5 คู่ คือ ด้านการอนุมัติงบประมาณ แตกต่างกัน 2 คู่ คือ ผู้บริหารกับอาจารย์ และ อาจารย์กับเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์แสดงถึงความเข้าใจในการอนุมัติงบประมาณที่ผู้บริหารเข้าใจมากกว่าอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ระดับความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์แสดงถึงความเข้าใจในการอนุมัติงบประมาณที่เจ้าหน้าที่เข้าใจมากกว่าอาจารย์ ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน 2 คู่ คือ ผู้บริหารกับอาจารย์ และ เจ้าหน้าที่กับอาจารย์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์แสดงถึงความเข้าใจในการบริหารงบประมาณที่ผู้บริหารเข้าใจมากกว่าอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ระดับความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์แสดงถึงความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ ที่เจ้าหน้าที่เข้าใจมากกว่าอาจารย์ และด้านการควบคุมติดตามงบประมาณ แตกต่างกัน 1 คู่ คือ ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์แสดงถึงความเข้าใจในการควบคุมติดตามงบประมาณ ที่ผู้บริหารเข้าใจมากกว่าอาจารย์ ผลนี้สะท้อนว่า แม้ว่าโดยภาพรวมบุคลากรจะมีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างตามตำแหน่งในบางคู่ แต่ความเข้าใจระหว่างผู้บริหารซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบาย กับเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานตามงบประมาณนั้น อาจมีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกันมากกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอาจารย์

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามระยะเวลาปฏิบัติงาน

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	.354	2	.177	.530	.590
	ภายในกลุ่ม	35.059	105	.334		
	รวม	35.413	107			
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2.021	2	1.010	1.792	.172
	ภายในกลุ่ม	59.197	105	.564		
	รวม	61.217	107			
ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.170	2	.585	1.392	.253
	ภายในกลุ่ม	44.132	105	.420		
	รวม	45.302	107			

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามระยะเวลาปฏิบัติงาน (ต่อ)

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการควบคุมติดตามงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.144	2	.572	1.327	.270
	ภายในกลุ่ม	45.282	105	.431		
	รวม	46.427	107			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.172	2	.586	1.260	.321
	ภายในกลุ่ม	45.917	105	.437		
	รวม	47.089	107			

* ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 90, **ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95, ***ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 4.9 โดยรวมพบว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ

การบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ประสบการณ์การทำงาน ด้านงบประมาณ				t	Sig
	เคย		ไม่เคย			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ	4.14	0.51	3.94	0.77	1.398	0.165
2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ	4.09	0.70	3.84	0.95	1.337	0.184
3) ด้านการบริหารงบประมาณ	4.13	0.63	3.95	0.71	1.083	0.281
4) ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ	4.15	0.62	3.97	0.78	1.142	0.256
รวม	4.12	0.61	3.92	0.80	1.240	0.222

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

จากตารางที่ 4.10 โดยรวมพบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ควรเพิ่มโครงการที่สร้างรายได้หรือมีการใช้งบประมาณแบบแบ่งปันกันได้	1	0.93
2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีระบบงานแผนงบประมาณที่ดีมาก มีเจ้าหน้าที่ที่ทำด้านงบประมาณ มีความรู้ที่ชัดเจน มีจิตบริการด้านการให้บริการเพื่อช่วยเหลือประธานหลักสูตรระดับ โท-เอก ได้อย่างดีเยี่ยม ชื่นชมความสามารถ	1	0.93
3. ขาดความร่วมมือในการจัดทำแผน และอาจารย์หลายท่านยังไม่รู้จักแผนของคณะ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกัน	1	0.93
รวม	108	100.00

จากตาราง 4.11 แสดงให้เห็นว่ามีผู้ให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ อาทิ ควรเพิ่มโครงการที่สร้างรายได้หรือมีการใช้งบประมาณร่วมกันได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.93 เจ้าหน้าที่ที่ทำด้านงบประมาณ มีความรู้ที่ มีจิตบริการช่วยเหลือหน่วยงานภายในคณะในการจัดทำงบประมาณ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.93 และปัญหาเรื่องการขาดความร่วมมือในการจัดทำแผน และอาจารย์หลายท่านยังไม่รู้จักแผนของคณะ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การจัดทำงบประมาณ ให้สอดคล้อง เชื่อมโยงกัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.93 ในขณะที่ส่วนใหญ่ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 97.21 ไม่แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คนประกอบด้วย

1. ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย และบริหารจัดการโดยรวม
2. หัวหน้าภาควิชา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณ
3. หัวหน้าฝ่าย ที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณ
4. หัวหน้างาน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดำเนินการโดยการพิจารณาจากประสบการณ์ ความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่สามารถให้ข้อมูลและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการสัมภาษณ์ ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และสะท้อนถึงมุมมองของการบริหารงบประมาณ อันจะนำไปสู่แนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สรุปดังตาราง 4.12

ตาราง 4.12 ตารางแสดงข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

ที่	ตำแหน่งงาน	ประเภท	ประสบการณ์การทำงาน (ปี)	จำนวน (คน)
A1	ผู้บริหาร	ข้าราชการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	27 ปี	1
A2	ผู้บริหาร	ข้าราชการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	24 ปี	1
A3	หัวหน้าภาควิชา	พนักงานมหาวิทยาลัย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	9 ปี	1
A4	หัวหน้าฝ่าย	พนักงานมหาวิทยาลัย (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ระดับชำนาญการ)	15 ปี	1
A5	หัวหน้างาน	พนักงานมหาวิทยาลัย (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ระดับชำนาญการ)	8 ปี	1
รวม				5

**ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา
(Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง ครอบคลุมการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ
1. ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ 2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงบประมาณ
4. ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ โดยสามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา
การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตามประเด็นคำถามทั้ง 4 ด้าน ดังตาราง 4.13 – 4.16

**ตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียม
งบประมาณ**

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมควรมีแนวทาง ในการพัฒนาด้านการจัดเตรียม งบประมาณอย่างไรให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด	1) ควรมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับ แผนยุทธศาสตร์ นโยบาย และพันธกิจ ของคณะ	A1 A2 A3 A4 A5 (ความถี่ 5 / ร้อยละ 100)
	2) เน้นการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงาน ภายในคณะ ในการเสนอแผนงาน - โครงการ งบประมาณที่เหมาะสม เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	A1 A2 A3 A4 A5 (ความถี่ 5 / ร้อยละ 100)
	3) ควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานในอดีต เพื่อเป็น ฐานข้อมูลในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ในการบริหารจัดการงบประมาณ	A1 A2 A3 A5 (ความถี่ 4 / ร้อยละ 80)
	4) ควรมีการจัดทำคู่มือหรือแนวทาง การวางแผนงบประมาณอย่างชัดเจน หรือจัดอบรมเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจ	A1 A3 A4 A5 (ความถี่ 4 / ร้อยละ 80)

ตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการจัดเตรียมงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ต่อ)	และดำเนินการได้ถูกต้อง รวมทั้งงานแผนงานและงบประมาณ งานการเงิน งานพัสดุ ควรมีส่วนช่วยประสานงาน และให้คำแนะนำกับคณะกรรมการจัดทำคำเสนอขอตั้งงบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและระเบียบของมหาวิทยาลัย ซึ่งช่วยลดข้อผิดพลาด และทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น	
	6) นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ภาพรวมของการดำเนินการด้านงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ	A2 A4 A5 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)

สรุป

แนวทางการพัฒนาการจัดเตรียมงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล และวางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้สามารถวางแผนงบประมาณให้สอดคล้อง มีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ และพันธกิจหลักของคณะ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานภายในคณะ ในการเสนอแผนงาน - โครงการงบประมาณที่เหมาะสม เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยฐานข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณ มีส่วนสำคัญที่จะนำข้อมูลมาการวิเคราะห์การวางแผนด้านงบประมาณของคณะ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริหารงบประมาณ โดยการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร งานแผนงานและงบประมาณ งานการเงิน งานพัสดุ กับหน่วยงานภายในคณะ ก็มีมีส่วนช่วยให้การวางแผนงบประมาณให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ลดความผิดพลาดในการดำเนินงาน และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของคณะได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
2. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการอนุมัติงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	1) ควรมีการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการที่ชัดเจน เกิดความโปร่งใส ในกระบวนการอนุมัติงบประมาณ	A1 A2 A3 A5 (ความถี่ 4 / ร้อยละ 80)
	2) พิจารณาจัดลำดับความสำคัญตามความจำเป็น เหมาะสม ของโครงการ และงบประมาณ อีกทั้งควรตอบสนองการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการให้สามารถบรรลุเป้าหมายตาม KR/KPI ของคณะ โดยอาจนำฐานข้อมูลการอนุมัติจัดสรรงบประมาณย้อนหลัง หรือแนวทางการเขียนโครงการที่ได้รับอนุมัติในปีที่ผ่านมาพิจารณาด้วย	A1 A2 A3 A4 (ความถี่ 4 / ร้อยละ 80)
	3) เน้นการมีส่วนร่วม เช่น มีการประชุมคณะกรรมการในการอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ เพื่อร่วมกันพิจารณาอย่างรอบคอบ และเป็นธรรม เพื่อให้เกิดความยอมรับในผลการอนุมัติ รวมทั้งควรมีการประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารงานแผนงานและงบประมาณ กับผู้เสนอของบประมาณก่อนการอนุมัติ เพื่อช่วยลดความเข้าใจคลาดเคลื่อน และสามารถปรับปรุงงบประมาณให้สอดคล้องกับทิศทางและนโยบายของคณะ	A2 A4 A5 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)

ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
2. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการอนุมัติงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ต่อ)	4) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่บุคลากรทุกภาคส่วนของคณะ เพื่อเข้าใจในทิศทางการจัดสรรงบประมาณ ของรัฐบาล ของกระทรวง อว. และทิศทางการจัดสรรงบประมาณ ของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทาง ในเขียนขออนุมัติโครงการ รวมทั้งชี้แจง แนวทางการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติ และการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี จะช่วยลดความคลาดเคลื่อน และ ข้อผิดพลาดได้มาก	A1 A3 A4 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)
	5) มีระบบสารสนเทศ มาปรับใช้ ในกระบวนการงบประมาณ แบบเรียลไทม์ เพื่อเกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น	A2 A3 A4 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)
	6) ควรมีการสื่อสารกับผู้เสนอขออนุมัติโครงการ เมื่อมีการอนุมัติ หรือไม่ได้ รับการอนุมัติ รวมทั้งการให้เหตุผล ประกอบการไม่อนุมัติเพื่อให้ผู้เสนอ ของงบประมาณรับทราบ และสามารถ นำไปปรับปรุง และพัฒนาการส่งข้อเสนอ โครงการ และงบประมาณ เพื่อตอบโจทย์ ตามวัตถุประสงค์ในแต่ละพันธกิจ ของคณะ	A3 A5 (ความถี่ 2 / ร้อยละ 40)

สรุป

แนวทางการพัฒนาการอนุมัติงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่าประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และกระบวนการ ที่ชัดเจน โปร่งใส มีการพิจารณาอนุมัติงบประมาณตามลำดับความสำคัญ สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของคณะฯ และมหาวิทยาลัย รวมทั้งควรมีคณะกรรมการจากหลายฝ่ายร่วมพิจารณาอย่างเป็นธรรม และควรมีการสร้าง ความเข้าใจในการจัดทำงบประมาณ และการเขียนข้อเสนอโครงการ – งบประมาณ การอนุมัติงบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เสนอโครงการสามารถจัดทำข้อเสนอได้ถูกต้อง ตามกรอบงบประมาณ และสอดคล้องเป็นไปตามทิศทางการพัฒนาตามพันธกิจของคณะฯ รวมถึง การใช้ระบบสารสนเทศในกระบวนการงบประมาณ และแจ้งผลการอนุมัติแบบเรียลไทม์ได้ทันที นอกจากนี้ ควรมีการแจ้งผลอย่างเป็นทางการพร้อมระบุเหตุผลในกรณีที่ไม่อนุมัติเพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงข้อเสนอในอนาคต กระบวนการอนุมัติควรเป็นไปอย่างคล่องตัว แต่ยังคงไว้ซึ่งความรัดกุม และสะท้อนถึงการบริหารงบประมาณที่โปร่งใส ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในภาพรวมของคณะ

ตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
3. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	1) มีการวางแผนงบประมาณ ระยะกลาง ระยะยาว กำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายตามยุทธศาสตร์ของคณะฯ และมหาวิทยาลัย เพื่อวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ได้อย่างคุ้มค่า	A1 A2 A3 A4 (ความถี่ 4 / ร้อยละ 80)
	2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง ในการบริหารงบประมาณของคณะ เช่น งบเหลือใช้ งบใช้ผิดหมวด การโอนเปลี่ยนแปลง งบประมาณระหว่างปี การเบิก-จ่าย งบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผน หรือโครงการที่ไม่มีผลลัพธ์ที่ชัดเจน และไม่สามารถทำให้บรรลุผลตาม	A1 A3 A4 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)

ตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
3. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ต่อ)	ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดตามแผน ปฏิบัติราชการของคณะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบการจัดสรรงบประมาณตามความสำคัญอย่างเหมาะสมและมีความคุ้มค่า ลดการใช้งบประมาณอันจะไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อคณะ	
	3) นำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการบริหารงบประมาณ เช่น การใช้ระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลด้านงบประมาณ แผนยุทธศาสตร์ และระบบการเบิก-จ่าย และระบบการรายงานผลการเบิก-จ่ายงบประมาณไว้ด้วยกัน ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลงบประมาณ และการการตัดสินใจของผู้บริหาร ได้ข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง ทำให้การบริหารจัดการข้อมูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	A1 A2 A4 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)
	4) ควรมีระบบการบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารงบประมาณ จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ และวางแผนการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ป้องกันการใช้	A2 A5 (ความถี่ 2 / ร้อยละ 40)

ตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
3. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ต่อ)	งบประมาณที่ผิดวัตถุประสงค์ ตามแผนที่กำหนด รวมทั้งเกิดความมั่นใจสามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณนั้นถูกต้อง โปร่งใส และคุ้มค่าเป็นไปตามระเบียบที่วางไว้	

สรุป

แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณในระดับคณะพบว่าควรมีการวางแผนงบประมาณ ที่มีความชัดเจนทั้งในระยะกลาง และระยะยาว ที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังด้านการอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการกำกับ ติดตาม การเบิก-จ่ายงบประมาณ อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณได้อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการบริหารงบประมาณ เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบควรสามารถรายงานผล และแสดงสถานะงบประมาณได้แบบเรียลไทม์ และมีการบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารงบประมาณที่เป็นระบบ จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ และวางแผนการบริหารจัดการด้านงบประมาณได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตาม งบประมาณ

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
4. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	1) กำหนดคณะกรรมการควบคุม และติดตามการบริหารงบประมาณ กำหนดกรอบแนวทางการตรวจสอบ ที่ชัดเจน อย่างเป็นระบบ	A1 A2 A3 A4 (ความถี่ 4 / ร้อยละ 80)
	2) การสร้างความรู้ความเข้าใจ หลักการ ควบคุมงบประมาณ และการติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณให้กับบุคลากร ภายในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน	A1 A3 A4 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)
	3) ควรมีระบบตรวจสอบภายในเชิงรุก และติดตามการดำเนินโครงการ การเบิก - จ่ายงบประมาณ อย่างละเอียด พร้อม แสดงสถานะการเบิก-จ่ายงบประมาณ รายเดือน/รายไตรมาส และเปรียบเทียบกับแผนการเบิก-จ่ายงบประมาณ ทั้งในแง่ ของความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และผลลัพธ์ ความคุ้มค่าในการใช้จ่าย งบประมาณ รายงานต่อผู้บริหารคณะฯ เพื่อสามารถปรับปรุงแก้ไขแผน การดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการ ใช้ จ่ายงบประมาณในช่วงกลาง ปีงบประมาณ เพื่อให้สามารถบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ในการบริหาร งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ	A1 A2 A5 (ความถี่ 3 / ร้อยละ 60)

ตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการควบคุม ติดตาม งบประมาณ (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	ผู้ให้ข้อมูล / ความถี่ / ร้อยละ
4. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ต่อ)	4) นำระบบสารสนเทศมาใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยในการควบคุม ติดตามงบประมาณ ที่สามารถแสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณคงเหลือ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณได้ตลอด	A2 A4 (ความถี่ 2 / ร้อยละ 40)

สรุป

แนวทางการพัฒนาการควบคุม และติดตามงบประมาณ พบว่าจุดเน้นสำคัญคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามงบประมาณ มีการสร้างระบบการรายงานผลการใช้ งบประมาณอย่างเป็นระบบ ที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมงบประมาณให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจสอบภายในทุกเดือน เพื่อป้องกัน ความผิดพลาด ในการใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงวัตถุประสงค์ และควรมีระบบติดตามงบประมาณ ที่แสดงสถานะการเบิกจ่ายงบประมาณรายเดือน เพื่อสามารถติดตามความคืบหน้า สามารถรับทราบ ปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผน และวัตถุประสงค์การบริหารงบประมาณ ของคณะ และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการใช้ระบบสารสนเทศใน การติดตามงบประมาณ เพื่อแสดงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน

แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาพที่ 4.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ และ3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารุ่นนี้ และสำหรับการศึกษารุ่นต่อไป โดยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 ไม่มีตำแหน่งบริหาร จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 75.93 มีระยะเวลาการปฏิบัติงานคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มากกว่า 11 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 และเคยมีประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48

5.1.2) ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการอนุมัติงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ เมื่อพิจารณาทางด้าน สรุปได้ดังนี้

(1) **ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีการจัดทำงบประมาณประจำปีแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการวางแผนการจัดทำงบประมาณทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อย่างชัดเจน และการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

(2) **ด้านการอนุมัติงบประมาณ** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการขออนุมัติงบประมาณโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารคณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือมีคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมพิจารณางบประมาณ / โครงการ เหมาะสม สอดคล้องตามโครงสร้างการบริหารงานของคณะ และมีการจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน และเพียงพอต่อการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

(3) **ด้านการบริหารงบประมาณ** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการควบคุมการเบิก-จ่าย งบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ และมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ ที่ความเหมาะสม สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

(4) **ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่ามีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ต่อผู้บริหารทราบ รายไตรมาส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือมีแนวทางในการปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง และตรวจสอบ งบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์ คุณลักษณะ ให้เป็นไปตามระเบียบ และมีการจัดทำแผน ในการตรวจสอบ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด

5.1.3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์ อดุทธากรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามประเภทบุคลากร ระยะเวลา ปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ พบว่า

(1) ประเภทบุคลากรที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อดุทธากรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) ระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อดุทธากรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) ประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อดุทธากรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.4) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน โดยการเลือกแบบเจาะจง รวมจำนวน 5 คน ได้แนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

(1) **ด้านการพัฒนาการจัดเตรียมงบประมาณ** พบว่า คณะควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล และวางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้สามารถวางแผนงบประมาณให้สอดคล้อง มีความเชื่อมโยง กับแผนยุทธศาสตร์ และพันธกิจหลักของคณะ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานภายในคณะ ในการเสนอแผนงาน - โครงการงบประมาณที่เหมาะสม เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด โดยฐานข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณ มีส่วนสำคัญที่จะนำข้อมูลมาการวิเคราะห์ การวางแผนด้านงบประมาณของคณะ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริหาร งบประมาณ โดยการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง การประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร งานแผนงานและงบประมาณ งานการเงิน งานพัสดุ กับหน่วยงานภายในคณะ ก็มีส่วนช่วยให้การวางแผนงบประมาณให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ลดความผิดพลาดในการดำเนินงาน และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของคณะได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(2) **ด้านการพัฒนาการอนุมัติงบประมาณ** พบว่า ประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาคือ การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และกระบวนการ ที่ชัดเจน โปร่งใส มีการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ ตามลำดับความสำคัญ สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของคณะฯและมหาวิทยาลัย รวมทั้ง ควรมีคณะกรรมการจากหลายฝ่ายร่วมพิจารณาอย่างเป็นธรรมและควรมีการสร้าง ความเข้าใจในการจัดทำงบประมาณ และการเขียนข้อเสนอโครงการ - งบประมาณ การอนุมัติ งบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เสนอโครงการสามารถจัดทำข้อเสนอได้ถูกต้องตามกรอบงบประมาณ และสอดคล้องเป็นไปตามทิศทางการพัฒนาตามพันธกิจของคณะฯ รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศ ในกระบวนการงบประมาณ และแจ้งผลการอนุมัติแบบเรียลไทม์ได้ทันทีนอกจากนี้ ควรมีการแจ้งผล อย่างเป็นทางการพร้อมระบุเหตุผลในกรณีที่ไม่อนุมัติเพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงข้อเสนอในอนาคต กระบวนการอนุมัติควรเป็นไปอย่างคล่องตัว แต่ยังคงไว้ซึ่งความรัดกุมและสะท้อนถึงการบริหาร งบประมาณที่โปร่งใส ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในภาพรวมของคณะ

(3) **ด้านการพัฒนาการบริหารงบประมาณ** พบว่า การวางแผนงบประมาณควรมีการวางแผนงบประมาณ ควรมีความชัดเจนทั้งในระยะกลาง และระยะยาว ที่เชื่อมโยงกับแผน ยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังด้านการอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ

ตลอดจนการกำกับ ติดตาม การเบิกจ่ายงบประมาณ อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร งบประมาณได้อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการบริหาร งบประมาณ เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบควรสามารถรายงาน ผล และแสดงสถานะงบประมาณได้แบบเรียลไทม์ และมีการบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบ ภายในด้านการบริหารงบประมาณที่เป็นระบบ จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ และวางแผน การบริหารจัดการด้านงบประมาณได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

(4) **ด้านการพัฒนาการควบคุม และติดตามงบประมาณ** พบว่า จุดเน้นสำคัญ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามงบประมาณ มีการสร้างระบบการรายงานผล การใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ ที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการควบคุมงบประมาณให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจสอบภายในทุกเดือน เพื่อป้องกันความผิดพลาด ในการใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงวัตถุประสงค์ และควรมีระบบติดตาม งบประมาณ ที่แสดงสถานะการเบิกจ่ายงบประมาณรายเดือน เพื่อสามารถติดตามความคืบหน้า สามารถรับทราบปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผน และวัตถุประสงค์การบริหาร งบประมาณของคณะ และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการใช้ระบบ สารสนเทศในการติดตามงบประมาณ เพื่อแสดงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เกิดความโปร่งใสในการ ดำเนินงาน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความคิดเห็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

(1) **ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ** จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรและทีมผู้บริหารมีการจัดเตรียมงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ วางแผน จัดทำงบประมาณในระยะสั้นและระยะยาวอย่างชัดเจน จัดเตรียมงบประมาณได้สอดคล้อง กับนโยบายและบรรลุเป้าหมายได้ในระยะเวลาที่กำหนด จึงทำให้การจัดเตรียมงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ อินทรา ไมตรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่าย

จากเงินรายได้ของวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ พบว่า ด้านการจัดเตรียมงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราณี บำเพ็ญดี (2556) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่าด้านการจัดเตรียมงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการจัดเตรียมงบประมาณอยู่ในระดับมาก

(2) **ด้านการอนุมัติงบประมาณ** จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติงบประมาณมีประสบการณ์และความเข้าใจในระเบียบงบประมาณ จึงสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ทำให้ลดข้อผิดพลาดเพิ่มความรวดเร็วและเมื่อมีการอนุมัติหรือไม่อนุมัติงบประมาณ จะมีการแจ้งเหตุผล ทำให้ผู้เสนอโครงการสามารถเข้าใจอีกทั้งนำไปปรับปรุงได้ จึงทำให้การอนุมัติงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราณี บำเพ็ญดี (2556) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่าด้านการอนุมัติงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการอนุมัติงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อินทิรา ไมตรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ด้านการอนุมัติงบประมาณอยู่ในระดับมาก

(3) **ด้านการบริหารงบประมาณ** จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรและทีมผู้บริหาร มีการวางแผนงบประมาณที่ชัดเจนควบคุมการเบิก-จ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมาย ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีฐานข้อมูลเก่าที่สามารถใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ทำให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลพอน หล้าสุตทิศัก (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก

(4) **ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ** จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรและทีมผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญในการทำงาน มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ต่อผู้บริหารให้ทราบเป็นรายไตรมาส มีการจัดทำแผนในการตรวจสอบ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ มีข้อมูลผลการใช้จ่ายงบประมาณสามารถนำมาใช้วางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณได้ มีการตรวจสอบและติดตามความถูกต้อง โปร่งใส จึงทำให้การควบคุม ติดตามงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุไร สัมเกลี้ยง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณอยู่ในระดับมาก

5.2.2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(1) ประเภทบุคลากรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีแตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่าโดยรวมพบว่าประเภทบุคลากรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเภทของบุคลากรที่แตกต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหลายด้าน ได้แก่ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามงบประมาณ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรแต่ละกลุ่มมีมุมมองและประสบการณ์ที่ต่างกันในการมีส่วนร่วมกับการบริหารงบประมาณ อันเนื่องมาจากบทบาท หน้าที่ และระดับการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เท่ากัน ผู้บริหารมักเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การอนุมัติงบประมาณ และการวางแผนภาพรวมของหน่วยงาน จึงมีแนวโน้มที่จะเห็นภาพกว้าง และให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์ขององค์กร ขณะที่อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีบทบาทในเชิงปฏิบัติ จะให้ความสำคัญกับความชัดเจน ความคล่องตัว และการสนับสนุนเชิงงบประมาณในการดำเนินโครงการของตนเองมากกว่า ความแตกต่างเหล่านี้ส่งผลให้เกิดมุมมองที่ไม่สอดคล้องกันในบางเรื่อง เช่น ขั้นตอนการอนุมัติ การใช้จ่าย และการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลพอน หล้าสุตธิศักดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสักอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารการเงิน และการควบคุมงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้ ยังอาจสะท้อนถึงการสื่อสารภายในองค์กรที่ยังมีช่องว่าง โดยเฉพาะในเรื่องของกระบวนการงบประมาณที่อาจยังไม่มี การสร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างเพียงพอ ทำให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมน้อย หรือไม่เข้าใจแนวทางบางประการในการบริหารงบประมาณ ความแตกต่างนี้ หากไม่ได้รับการจัดการ อาจนำไปสู่การขาดแรงจูงใจ ความไม่ไว้วางใจ หรือความไม่ราบรื่นในการประสานงาน ดังนั้น จากผลการวิจัยควรเป็นแนวทางให้การพัฒนากระบวนการงบประมาณให้มีความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลให้รอบด้าน และส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนทั้งนี้เพื่อให้ทุกกลุ่มบุคลากรเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงบประมาณร่วมกัน และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ทรัพยากรที่ได้รับอย่างสูงสุด

(2) บุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกัน

จากการวิจัยโดยรวมพบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในเชิงลึกด้านประสบการณ์ของการปฏิบัติงานที่ยาวนานกว่า หรือ น้อยกว่า ไม่ได้ส่งผลให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริหารงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการบริหารงบประมาณของคณะมีความเสถียรชัดเจน และมีแนปฏิบัติที่เป็นระบบในทุกระดับ ผลลัพธ์นี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าบุคลากรจะมีประสบการณ์การทำงานยาวนานเพียงใด หรือเพิ่งเริ่มทำงานไม่นาน ก็มีความเข้าใจและทัศนคติที่ใกล้เคียงกันเกี่ยวกับระบบบริหารงบประมาณ ซึ่งอาจเกิดจากการที่คณะมีการสื่อสารนโยบาย และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงบประมาณอย่างทั่วถึง รวมทั้งการมีขั้นตอนที่เป็นมาตรฐาน เช่น แบบฟอร์ม กระบวนการอนุมัติ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน การจัดการระบบงบประมาณในลักษณะนี้ ส่งผลให้บุคลากรในทุกช่วงอายุงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเข้าใจตรงกัน และไม่ทำให้ระยะเวลาการทำงานเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นในด้านการบริหารงบประมาณของคณะ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลพอน หล้าสุตธิศักดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณโดยรวมไม่แตกต่างกัน

(3) บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกัน

จากการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานด้านงบประมาณ เคยทำ กับไม่เคยทำงานด้านงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในมุมมองการมี หรือไม่มีประสบการณ์ในการจัดการงบประมาณ แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาการทำงาน หรือประสบการณ์การทำงาน ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็น ต่อระบบบริหารงบประมาณในภาพรวม ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นว่า คณะมีการดำเนินนโยบายหรือกระบวนการบริหารงบประมาณที่มีลักษณะสอดคล้องและชัดเจนในทุกระดับ บุคลากรได้รับข้อมูล ความเข้าใจ และการสื่อสารที่ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ไม่ว่าจะมีอายุงานมาก หรือน้อย หรือเคยมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณโดยตรงหรือไม่ ก็มีทัศนคติต่อระบบงบประมาณในทิศทางเดียวกัน ระบบการบริหารงบประมาณในปัจจุบันของคณะมีความเป็นระบบ และมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นทางการอยู่แล้ว เช่น แบบฟอร์ม คู่มือ ขั้นตอนอนุมัติ และกำหนดเวลาชัดเจน ซึ่งช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการรับรู้ของบุคลากร และทำให้ระดับประสบการณ์ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือประสิทธิภาพของระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อินทิรา ไมตรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมด้านการบริหาร

งบประมาณ ระหว่างอาจารย์และบุคลากร สายสนับสนุนไม่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณ เงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงบประมาณ ระหว่าง อาจารย์และบุคลากร สายสนับสนุนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ด้านการจัดทำ งบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปฏิบัติกรด้านงบประมาณ ที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารงบประมาณ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณจำนวน 5 คน ได้แนวทางการพัฒนาการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้ง 4 ด้าน คือ

(1) **ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ** คณะควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล และวางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้สามารถวางแผนงบประมาณให้สอดคล้อง มีความเชื่อมโยง กับแผนยุทธศาสตร์ และพันธกิจหลักของคณะ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานภายในคณะ ในการเสนอแผนงาน - โครงการงบประมาณที่เหมาะสม เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด โดยฐานข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณ มีส่วนสำคัญที่จะนำข้อมูลมาการวิเคราะห์ การวางแผนด้านงบประมาณของคณะ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริหาร งบประมาณ โดยการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง การประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร งานแผนงานและงบประมาณ งานการเงิน งานพัสดุ กับหน่วยงานภายในคณะ ก็มีส่วนช่วยให้การวางแผนงบประมาณให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ลดความผิดพลาดในการดำเนินงาน และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของคณะได้อย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อินทิรา ไมตรี (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ทุกขั้นตอนบุคลากรทั้งอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ ของวิทยาลัยทุกขั้นตอน ได้แก่ 1) การแจ้งให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณประจำปี 2) การกำหนด นโยบายงบประมาณประจำปี 3) การจัดทำงบประมาณรายรับและค่าของงบประมาณรายจ่าย ของหน่วยงาน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลพอน หล้าสุตธิ์สัถ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง

การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจำปาสักมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการที่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้ผู้บริหารสามารถกระจายงานให้เท่ากันทุกคน ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างได้ครอบคลุมทุกเรื่อง และควรส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันที เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงควรวางแผนล่วงหน้าตามแนวปฏิบัติในการบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษา โดยมีการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า 1) ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ ที่ใช้เวลามาก การขาดข้อมูลที่เพียงพอในการทำงานงบประมาณและบุคลากรไม่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เพียงพอในการจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้งบประมาณ การใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นล่าช้ากว่าช่วงเวลาที่กำหนดความไม่แน่นอนของยอดการผลิตและปัจจัยภายนอก ทำให้ไม่สามารถใช้งบประมาณไม่ได้ตามแผน 3) แนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดจากการใช้งบประมาณในการบริหารงาน สามารถทำได้โดยการจัดทำแผนและกำหนดงบประมาณอย่างรัดกุม การนำค่าใช้จ่ายจริงในอดีตมาเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ

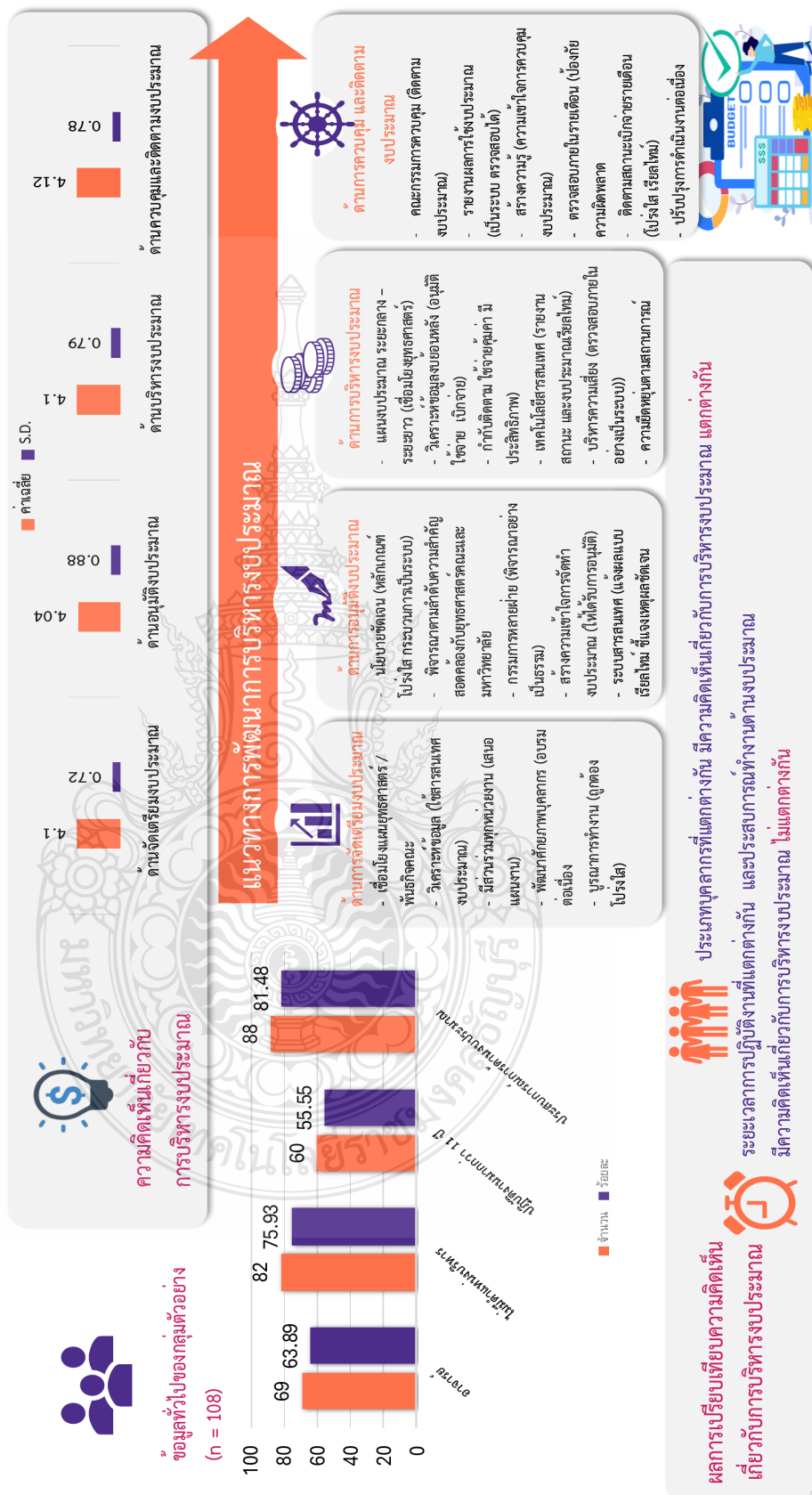
(2) **ด้านการอนุมัติงบประมาณ** คณะกรรมการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และกระบวนการ ที่ชัดเจน โปร่งใส มีการพิจารณาอนุมัติงบประมาณตามลำดับความสำคัญ สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของคณะฯ และมหาวิทยาลัย รวมทั้งควรมีคณะกรรมการจากหลายฝ่ายร่วมพิจารณางบประมาณอย่างเป็นธรรมและควรมีการสร้างความเข้าใจในการจัดทำงบประมาณ และการเขียนข้อเสนอโครงการ – งบประมาณ การอนุมัติงบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เสนอโครงการสามารถจัดทำข้อเสนอได้ถูกต้องตามกรอบงบประมาณ และสอดคล้องเป็นไปตามทิศทางการพัฒนาตามพันธกิจของคณะฯ รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในกระบวนการงบประมาณ และแจ้งผลการอนุมัติแบบเรียลไทม์ได้ทันทีนอกจากนี้ ควรมีการแจ้งผลอย่างเป็นทางการพร้อมระบุเหตุผลในกรณีที่ไม่อนุมัติเพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงข้อเสนอในอนาคต กระบวนการอนุมัติควรเป็นไปอย่างคล่องตัว แต่ยังคงไว้ซึ่งความรัดกุมและสะท้อนถึงการบริหารงบประมาณที่โปร่งใส ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในภาพรวมของคณะฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราณี บำเพ็ญดี (2556) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า การบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้มีการดำเนินการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณที่ยึดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก การบริหารงบประมาณให้แต่ละหน่วยงานบริหารจัดการ ควบคุมการใช้จ่าย และรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณนำเสนอต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไกลรุ่ง เกตะวัน , สัพพัญญู ปิ่นพิทักษ์, กัญญ์ชูลี เยาวพินต์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสรรงบประมาณกับการดำเนินงานตามระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและแนวทางการจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า จัดสรรงบประมาณในระดับกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ตลอดจนเป้าหมายการให้บริการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อินทรี ไมตรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ พบว่า บุคลากรทั้งสายอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ตามกระบวนการบริหารจัดการ งบประมาณทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า ควรมีการจัดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ มีบทบาทในกระบวนการเพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึง รวมทั้ง การดำเนินงานแผนที่มียุทธศาสตร์เป็นตัวกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณ

(3) **ด้านการบริหารงบประมาณ** คณะควรมีการวางแผนงบประมาณ ที่มีความชัดเจนทั้งในระยะกลาง และระยะยาว ที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังด้านการอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการกำกับ ติดตาม การเบิก-จ่ายงบประมาณ อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการบริหารงบประมาณ เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบสามารถรายงานผล และแสดงสถานะงบประมาณได้แบบเรียลไทม์ และมีการบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายในด้านการบริหารงบประมาณที่เป็นระบบ จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ และวางแผนการบริหารจัดการด้านงบประมาณได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุไร สัมเกลี้ยง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประจำปีงบประมาณ 2557 – 2559 พบว่า มหาวิทยาลัยและหน่วยงาน ควรจัดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงบประมาณ สอดคล้องกับ พงศ์ศักดิ์ รักดีพล (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ให้แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีการสร้างมาตรการตรวจสอบภายในที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

(4) **ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ** คณะควรมีการการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและติดตามงบประมาณ มีการสร้างระบบการรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมงบประมาณให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการการตรวจสอบภายในทุกเดือน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงวัตถุประสงค์ และควรมีระบบติดตามงบประมาณ ที่แสดงสถานะการเบิกจ่ายงบประมาณรายเดือน เพื่อสามารถติดตามความคืบหน้า สามารถรับทราบปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผน และวัตถุประสงค์การบริหารงบประมาณของคณะ และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการใช้ระบบสารสนเทศในการติดตามงบประมาณ เพื่อแสดงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีแนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดจากการใช้งบประมาณในการบริหารงาน สามารถทำได้โดย การติดตามการใช้งบประมาณและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง การปรับแผนงบประมาณทุกไตรมาส และประเมินผลการปฏิบัติงานจริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายของงบประมาณที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ รินทน์วดี ยอดศรี (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ หมวดคุณุภัณฑ์การแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ต้องใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการควบคุม ติดตาม และกำกับดูแลในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และเน้นการรายงานผล ซึ่งจะช่วยให้ทราบความคืบหน้าปัญหาอุปสรรค และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างทางได้ทัน และสอดคล้องกับ ภัทรวรรณ อักษร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า จุดแข็ง คือเป็นระบบที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จในระดับผลผลิต และผลลัพธ์ ที่เป็นเป้าหมายหลักขององค์การ โดยหน่วยงานจะมีการกำหนดกลยุทธ์ แผนงานแผนปฏิบัติการ และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครูศาสตราจารย์ ดร. ภาณุวิชญ์ ภาณุวิชญ์

ภาพที่ 5.1 สรุปผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

5.3.1) คณะควรมีการพัฒนากระบวนการจัดทำและวางแผนงบประมาณให้มีความเป็นระบบ โปร่งใส และมีการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานในคณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ด้านงบประมาณมาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อคาดการณ์และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.2) คณะควรกำหนดแนวปฏิบัติและเกณฑ์การอนุมัติงบประมาณที่มีความชัดเจนและรัดกุม ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการอนุมัติงบประมาณมีความถูกต้อง รวดเร็ว และตรวจสอบได้ รวมถึงควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการบริหารงบประมาณ ของคณะ

5.3.3) จากผลการวิจัยพบว่า คณะควรมีระบบกลไกการติดตาม และควบคุมงบประมาณ อย่างเป็นระบบ เช่น การจัดทำรายงานผลการใช้งบประมาณรายเดือน หรือรายไตรมาส ตลอดจน การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีหน้าที่กำกับ ดูแล และประเมินผลการใช้งบประมาณโดยเฉพาะ เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือในการพัฒนา การบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

5.4.2) ควรศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารกันภายในองค์กรในการพัฒนาการบริหาร งบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บรรณานุกรม

- กาสิโน กาซาร์ วิเชียร ทวีวรรณบุรณ์ และรุ่งโรจน์ สงสระบุญ. (2566). **งบประมาณฐานศูนย์.วารสารการบริหารท้องถิ่น, 16(4).**
- ไกลรุ่ง เกตะวัน , สัพพัญญู ปิ่นพิทักษ์, กัญญ์ชุลี เยาวพินต์. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสรรงบประมาณกับการดำเนินงานตามระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและแนวทางการจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. (รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์).**
- ชนิษฐา ศิริมา. (2564). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ).**
- ชนม์ชนก จันโทริ และอรนุช ลิมตศิริ. (2564). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยบทเรียนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(9), 99–112.**
- ชุบรี ม่วงกุ่ม. (2558). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).**
- คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566. ปทุมธานี: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**
- ไตรรัตน์ โกคพลากรณ์. (2556). **การบริหารการคลังและงบประมาณ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
- นุชจรินทร์ สัตย์สุข. (2561). **สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).**
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.**
- บุญยวีร์ พัฒนธกิตติโช. (2559). **สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).**

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บ้งอร ทองดี. (2557). สภาพและปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี).
- ประมุข ดิฐิโต และสุเทพ ลิ้มอรุณ. (2558). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการดำเนินการด้านวิชาการในจังหวัดเพชรบุรี สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสาร Veridian E-Journal, มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ปราณี บำเพ็ญดี. (2556). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงคราม).
- พรชัย เทพปัญญา. (2561). การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณในลักษณะ
บูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์
และศิลปะ, 11(1), (1-15).
- พยุงค์ศักดิ์ รักดีพล. (2564). การพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม).
- พิชามญช์ กาหลง. (2558). ความผูกพันในองค์การของบุคลากรกับประสิทธิผลการบริหาร
งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ของมหาวิทยาลัยมหิดล.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- ภทรรณ อักษร. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงบประมาณตามระบบ
งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช).
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2566). นโยบายการบริหารงบประมาณประจำปี.
ปทุมธานี: กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2561). รูปแบบการบริหารงบประมาณของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รินทน์วดี ยอดศรี. (2561). ศึกษาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ หมวดคุณลักษณะ การแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- รัตติยา สัจจภิรมย์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วรเดช จันทรศร. (2558). การบริหารภาครัฐแนวใหม่. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- วรินทน์วดี ยอดศรี. (2561). ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณหมวด ครุภัณฑ์การแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- วินัย น้อยเอี่ยม. (2557). รูปแบบการบริหารงบประมาณโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือสภาคาทอลิก แห่งประเทศไทย เขตภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ท- กรุงเทพฯ).
- วีระพงษ์ ก้านกิ่ง. (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- ศิริพร จันทิต และคณะ. (2564). การใช้ข้อมูลและผลลัพธ์ของงบประมาณ : บทบาทของข้อมูลต่อ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายของเทศบาลในประเทศไทย. วารสารพัฒน บริหารศาสตร์, 61(1), 1-24
- ศุภกิจ ภูโอบ. (2560). การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของ โลกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- ศุภชัย ธนธัญรัตน์. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตาม ยุทธศาสตร์ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- สมภาพ นิมสุข. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณ ของสำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา).

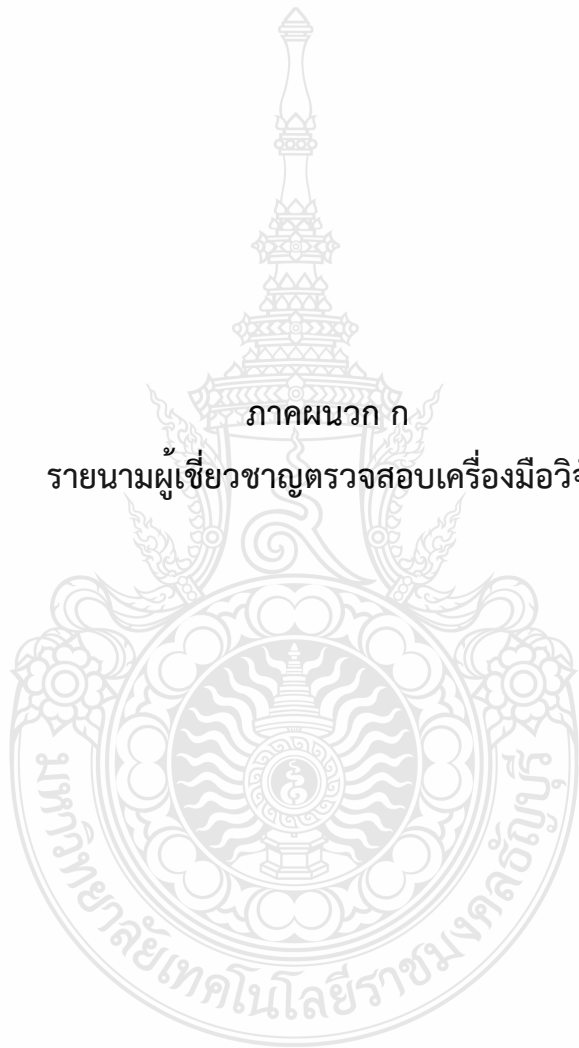
บรรณานุกรม (ต่อ)

- สายบัว กล้วยดี. (2556). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานงบประมาณของผู้บริหารและครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- สุนิดา เกียรติวัฒนวิศาล. (2565). วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
เปรียบเทียบกับของมหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 22(1),
37–51.
- สันต์ทัศน์ เพ็ญจันทร์. (2565). วิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 –
2563 ของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงบประมาณ. (2562). คู่มือการบริหารงบประมาณ. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อินทรา ไมตรี. (2560). แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของวิทยาลัยบริหาร
รัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ, (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อุไร สัมเกลี้ยง. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2559. (รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี).
- อัมพร อารังลักษณ์. (2562). การบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- International Monetary Fund. (n.d.). (2566). Development Planning and Budgeting.
เข้าถึงได้จาก [https://www.elibrary.imf.org/display/book/9780939934256/
ch006.xml](https://www.elibrary.imf.org/display/book/9780939934256/ch006.xml).
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

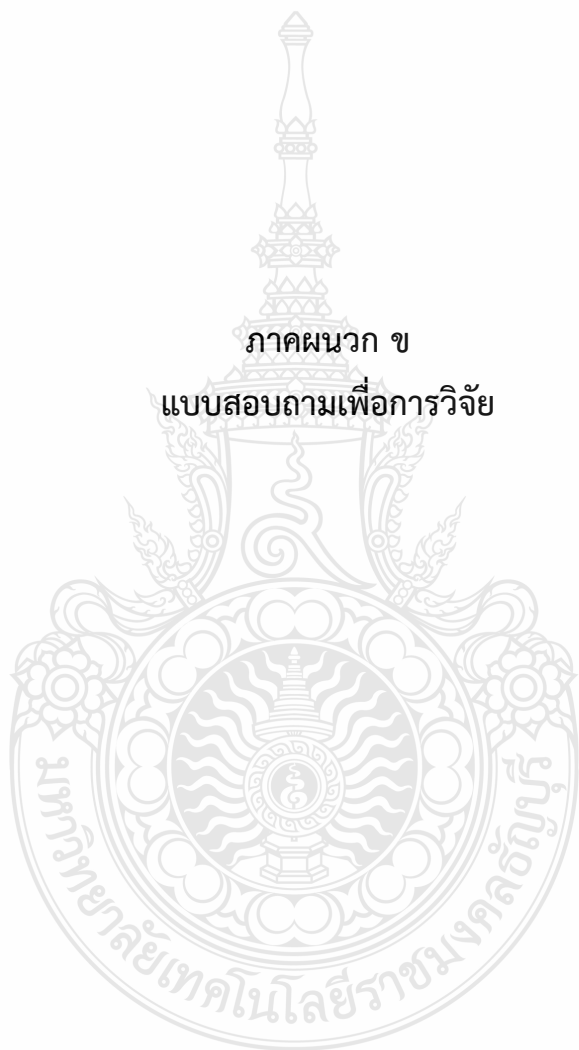
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้
 - 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ
 - 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ
 - 3) ด้านการบริหารงบประมาณ
 - 4) ด้านการการควบคุม ติดตามงบประมาณ
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
3. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นผู้ให้ข้อมูล
4. การตอบแบบสอบถามขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อด้วย จึงจะทำให้ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อการนำไปปรับปรุงการบริหารงบประมาณของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ และจะใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น โดยจะเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบหรือก่อความเสียหายแก่ตัวท่านหรือการดำเนินงานในตำแหน่งหน้าที่ราชการของท่านแต่อย่างใด
6. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามจนครบทุกข้อแล้ว ขอความกรุณาส่งคืนแก่ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัย

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน

นางพลาพร สุขเมือง
 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ประเภทบุคลากร

- ☐ 1. ผู้บริหาร ☐ 2. อาจารย์ ☐ 3. เจ้าหน้าที่

2. ตำแหน่งบริหาร

- ☐ 1. คณบดี
☐ 2. รองคณบดี
☐ 3. หัวหน้าภาควิชา / หัวหน้าฝ่าย / หัวหน้างาน
☐ 4. ไม่มีตำแหน่งบริหาร

3. ระยะเวลาปฏิบัติงาน

- ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี
☐ 2. ระหว่าง 5-10 ปี
☐ 3. 11 ปี ขึ้นไป

4. ประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ (การของบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ การทำโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง)

- ☐ 1. เคย
☐ 2. ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคำตอบดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ						
1.	มีการวางแผนการจัดทำงบประมาณทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อย่างชัดเจน					
2.	มีการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ทิศทางการจัดสรรงบประมาณอย่างชัดเจน และเหมาะสม โดยบุคลากรในหน่วยงานเข้าใจตรงกัน					
3.	ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของคณะ มีความรู้ ความเข้าใจนโยบายของคณะ และการจัดทำงบประมาณเป็นอย่างดี					
4.	มีการจัดเตรียมงบประมาณ แผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ ตามแผนปฏิบัติราชการของคณะ					
5.	มีการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ					
6.	มีการจัดทำงบประมาณประจำปีแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด					
7.	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของคณะ					

ข้อ	การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
ด้านการอนุมัติงบประมาณ						
1.	การพิจารณาอนุมัติงบประมาณของคณะ มีการจัดลำดับความสำคัญ ตามพันธกิจ กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ของคณะอย่างเหมาะสม					
2	มีการขออนุมัติงบประมาณโดยความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบริหารคณะ					
3.	มีการกำหนดระยะเวลาในการขออนุมัติ งบประมาณ อย่างชัดเจน และเหมาะสม					
4.	มีคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมพิจารณางบประมาณ / โครงการ เหมาะสม สอดคล้องตามโครงสร้างการบริหารงานของคณะ					
5.	ขั้นตอนในการขออนุมัติงบประมาณ มีความชัดเจน เหมาะสม					
6.	งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
7.	มีการจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญ เร่งด่วน และเพียงพอต่อการบริหารจัดการ					
ด้านการบริหารงบประมาณ						
1.	มีการบริหารงบประมาณที่คำนึงถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้					
2.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่าย งบประมาณ ที่ชัดเจน					
3.	มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการ ใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ					
4.	มีการควบคุมการเบิก-จ่าย งบประมาณ ให้เป็นไป ตามแผนที่กำหนด					
5	การเบิกจ่ายงบประมาณ มีความสะดวก รวดเร็ว					
6.	การเบิกจ่ายงบประมาณ การโอนงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และการกันเงินไว้					

ข้อ	การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
	เบิกเหลื่อมปี ได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสำนักงานประมาณ และของมหาวิทยาลัย					
7.	มีการบริหารจัดการระบบการควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดหรือทุจริต					
8.	มีกระบวนการการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการเงิน และงบประมาณของคณะ					
9.	มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ ที่ความเหมาะสมใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ					
ด้านการการควบคุม ติดตามงบประมาณ						
1.	มีการจัดทำแผนในการตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ					
2.	มีการตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ว่ามีความถูกต้อง และโปร่งใส					
3.	มีแนวทางในการปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง และตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์ คุณลักษณะ ให้เป็นไปตามระเบียบ					
4.	มีการควบคุมและตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ					
5.	มีการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นไปตามหลักประหยัด คู้มค่า มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล					
6.	มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ต่อผู้บริหารทราบรายไตรมาส					

ข้อ	การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
7.	ข้อมูล และผลการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถนำมาใช้วางแผนพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารงาน และการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือ ตอนที่/ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			N	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ						
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการบริหารงบประมาณ						
1	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

เครื่องมือ ตอนที่/ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			N	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. ด้านการควบคุม ติดตามงบประมาณ						
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	0	3	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ					0.91	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อ
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้
 - 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ
 - 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ
 - 3) ด้านการบริหารงบประมาณ
 - 4) ด้านการการควบคุม ติดตามงบประมาณ
4. ผลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงการบริหารงบประมาณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมต่อไป
5. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้อนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

นางพลาพร สุขเมือง
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

2. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนา^{ด้านการอนุมัติ}
งบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนา^{ด้านการบริหาร}
งบประมาณ อย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนา^{ด้านการควบคุม ติดตาม}
งบประมาณ อย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ในการอนุเคราะห์และให้ข้อมูลของท่าน

ภาคผนวก จ

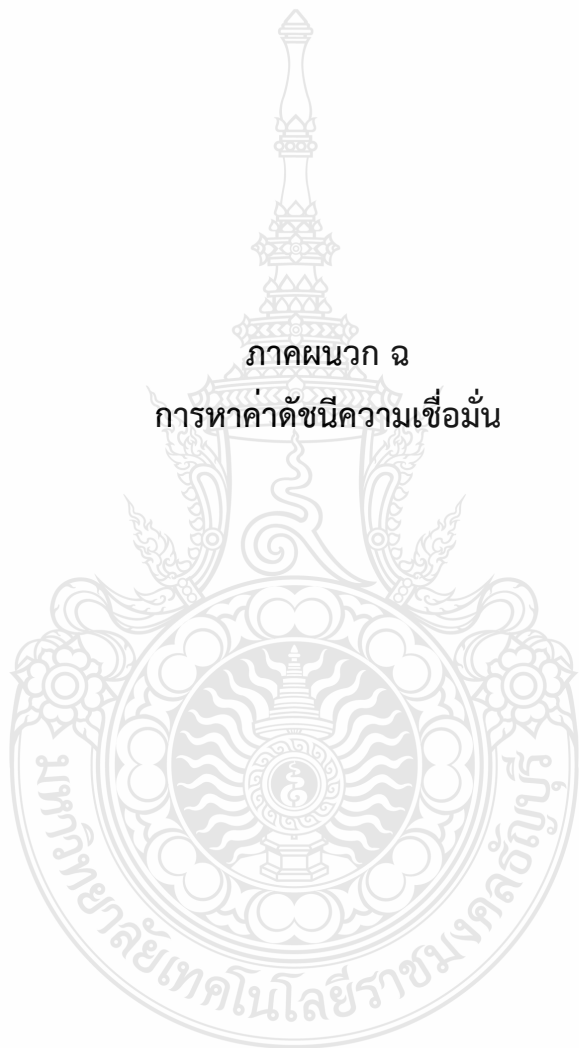
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากการประเมินแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	คะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			N	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการจัดเตรียมงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการอนุมัติงบประมาณอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณ อย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ท่านคิดว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการควบคุมติดตามงบประมาณ อย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย IOC					1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
การหาค่าดัชนีความเชื่อมั่น

การหาค่าความเชื่อมั่น

นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .987

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.987	30

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย

1.1 ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) นางพลาพร สุขเมือง

ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs.Phalaporn Sukmung

1.2 ตำแหน่งปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป / หัวหน้างานแผนงานและงบประมาณ)

1.3 สังกัด คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หมายเลขโทรศัพท์ 02-5494703 โทรสาร 02-5775049

E-Mail : phalaporn_s@rmutt.ac.th

1.4 ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) : สาขาวิชาการเลขานุการ

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

1.5 สาขาวิชาการที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญ งานแผนงานและงบประมาณ

1.6 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

พ.ศ. 2564 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

(แหล่งทุน : กองทุนส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทุนสนับสนุนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ประจำปี พ.ศ. 2564)